

POSTOJNSKI
PREPIH

APRIL 2021 117 LETNIK 15

OBČINA
POSTOJNA

Po muhastem aprilu že trkajo na vrata prvomajski prazniki z obetom prave pomladi. Lahko bomo uživali v prvinskosti polno prebujene narave, na urbanih zelenih površinah, na polju ali na vrtu. Vsi, ki se nam zdi dotik z zemljo zdravilen, bomo uživali v sajenju lončnic, zelenjave, sadnega drevja in zelišč ter pričakovali čas, ko nas bo narava za trud nagradila. Za spodbudo smo izbrali »cvetoči« prizor iz slavinske Vrtnarije Čeč. Miloš – lastnik družinskega podjetja (za fotografiranje ni imel časa), njegov sin Matija in sodelavke Majda, Elvira in Marija dobro vedó, koliko truda in dela terja » cvetoča idila«. A če imamo radi delo z rastlinjem, ta ljubezen zasenči vse ostalo.

Cepiti ali ne cepiti?

To je zdaj vprašanje, ki si ga zadnje mesece postavlja vrsta posameznikov. Eni nestrpno pričakujejo svoj odmerek cepiva, drugi z dvignjeno glavo nasprotujejo injekciji. Vsak pozna svoje razloge zakaj dovoli ali ne dovoli posega v svoje telo in nikomur ne moremo soditi za njegovo odločitev. Prav pa je, da vsak pri sebi pretehta dejstva za in proti cepljenju in se na podlagi tega odloči. In pri tem imam v mislih zdravstveno in strokovno utemeljena dejstva, ne pa trditev soseda od prijatelja iz bližnjega naselja, ki na družbenih omrežjih širi svoje teze in dognanja.

Epidemija še vedno traja. Sicer se krivulja tudi v naši regiji ponovno obrača navzdol, a do popolnih sprostitev ukrepov bo preteklo še nekaj vode. Stroka - ne politična, temveč zdravstvena - trdi, da bo življenje steklo v razmerah, kot smo jih poznali pred koronavirusom, če bomo dosegli dovolj visoko stopnjo precepljenosti in da je to enkrat edina rešitev, ki nas lahko potegne iz te situacije.

Osebnostno zdravstvenim delavcem trenutno najbolj zaupam. In če ti trdijo, da so sprejeta cepiva varna, potem verjamem, da so res. Ne glede na proizvajalca. Sam se ne spoznam na sestavo cepiv niti na to, kako ta vplivajo na posameznika. Verjetno se še marsikdo med vami, ki to berete, ne. Zato je prav, da poslušamo tiste, ki o tem vedo več. Ki so se o tem leta in leta učili in imajo zato vse potrebno znanje.

V okviru nacionalne strategije cepljenja smo bili marca na prednostno listo uvrščeni tudi pripadniki civilne zaščite in odločil sem se, da sprejemem ponujeno priložnost. Sam pri sebi sem presodil, da je strah pred stranskimi učinki cepiva manjši od strahu pred dodatnim zaostrovanjem ukrepov, dodatnimi omejitvami in nenazadnje strahu pred samo boleznijo. Upam in želim si, da bi bila vaša odločitev podobna moji. Kakšna dejansko bo, pa se boste morali odločiti sami.

Ob kuncu naj tale uvodnik še enkrat izkoristim, da vam čestitam ob občinskem prazniku, ki smo ga praznovali prejšnji teden in pa zaželimo lep preostanek prvomajskih praznikov.

Vse dobro,

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

intervju:

Župan
Igor Marentič

tu živimo:

PGD Slavina

na obisku:

Leon Zuodar

Na naslovnici (od leve proti desni): Majda Čigon, Elvira Zalar, Matija Čeč, Marija Vaupotič; fotografija: Tomaž Penko.

POSTOJNSKI
PREPIH

Postojnski prepilj je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.

• Postojna, april 2021, leto izdaje 15, številka 117 •

Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepilj, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilj@postojna.si • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepilj (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel • Uredniški odbor: Alenka Čuk, Mateja Jordan, Marino Samsa • Urednica občinskih in oglašnih strani: Marina Rebec • Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglašnih in promocijskih sporočil. • Grafični prelom: Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6.400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Nova energija

V zadnji tretjini aprila se zvrsti nekaj dnevov in praznikov, ki nas bodisi spodbujajo k premisleku o naših vrednotah in k spremembam našega ravnanja, bodisi nam prinašajo nekaj prazničnega vzdušja. Že dobro leto imamo ob bolj umirjenem ritmu življenja več časa za preizpraševanje, praznično vzdušje pa tako ali drugače pogreša velika večina ljudi. Modrosti, da je lahko vsak dan praznik, če le odpremo oči in se tudi sami potrudimo, je v teh dneh kar težko prikimati, še težje pa se prepričati, da ji sledimo v negotovih časih.

Danes – na dan, ko pišem te vrstice, je občinski praznik. Veliko besed smo v preteklih letih namenili vprašanju, kako živ je med ljudmi, v kakšni meri ga dojemamo kot skupnost in kot posamezniki. Vendar smo ga vsako leto počastili dostojno, se poklonili nagrajencem za njihov prispevek naši skupnosti in se spomnili tudi tistih, ki so svoje življenje žrtvovali za temeljne postulate svobode. Lanski in letošnji praznik sta nam malodane spolzela skozi prste tudi iz zdravstvenih razlogov. Letos smo na lokalni televiziji ali Youtube kanalu Občine Postojna sicer lahko spremljali virtualno občinsko prireditev, a prazničnega utripa zaradi ukrepov za omejevanje epidemije ni bilo zaznati niti na tradicionalno slovesnih mestih. Upamo, da so končno nekaj prazničnega vzdušja občutili nagrajenci ob obisku in čestitki župana.

Na isti dan kot naš občinski praznik nas na temeljne vrednote opominja tudi svetovni dan knjige. V želji po spodbujanju branja in izboljšanju bralne kulture je knjiga vsaj en dan v središču pozornosti. Podatki o tem, kakšni so aktualni trendi bralne kulture, so v mnogih državah skrb vzbujajoči. Tudi Slovenija ni izjema, in to kljub zelo razvejanemu sistemu knjižnic in možnosti knjižnične izposoje ter za našo majhno deželo velikemu številu na letni ravni izdanih izvirnih in prevodnih knjig! Bralni kulturi je epidemija zagotovo prinesla nekaj dobrega – okrepila je prijateljstvo s knjigo. Marsikdo si je z njeno pomočjo – čeprav zaprt med štiri stene – širil obzorja, potoval po daljnih deželah, v preteklost in prihodnost, se potopil v razne zgodbe ... Vsako leto poteka ob svetovnem dnevu knjige po Sloveniji vrsta prireditev s skupnim naslovom Noč knjige. V obdobju epidemije so se tudi

ta druženja in doživetja ob knjigah preselila na splet. Postojnska knjižnica – redno sodelujoča v tem projektu – je letos mlade ustvarjalce povabila k sodelovanju na natečaju za izvirno fotografijo *Brati in ne spati!*

Na naše vrednote nas dvaindvajsetega aprila vsako leto opomni tudi svetovni dan Zemlje. Mnogi mediji in strokovnjaki ter ustanove in društva s področja okoljevarstva nas na ta dan še posebej spodbujajo k odgovornejšemu odnosu do narave ter k spremembam za ohranitev našega planeta na individualni in kolektivni ravni. Običajno potekajo na ta dan po vsem svetu čistilne akcije, shodi, okoljske izobraževalne delavnice ... Veliko navedenih aktivnosti se je lani in letos preselilo na splet, a čiščenje narave terja dotik človekove roke, in ga ne more nadomestiti še tako dovršena virtualna oblika. Na srečo smo v večini slovenskih krajev uspeli izvesti čistilne akcije. V postojnski občini na pobudo društva tabornikov Rod kraških viharov poteka že dvajset let in povezuje vse več društev in posameznikov ter vse krajevne skupnosti. Lani čistilne akcije zaradi epidemije ni bilo, in to se je odražalo tudi v naravi. Vsi sodelujoči bi prikimali ugotovitvi, da s sodelovanjem v akciji veliko dajo naravi, a tudi sebi. Občutek, da nekaj naredimo za obstoj tega planeta, za svojo najbližjo okolico, za sočloveka in ne nazadnje tudi za živali, dobro dene. Čistilne akcije so bile vedno priložnost tudi za druženje. Tega je v današnjem hitrem tempu življenja premalo. Na vasi je bilo včasih skoraj nepredstavljivo, da se sovaščani niso videli več dni. Danes je to realnost, epidemija pa ji tlakuje nove poti odtujenosti.

V postojnski občini poteka čistilna akcija tradicionalno sredi aprila, tako da občinski praznik vsako leto pričakamo v domačem, očiščenem in prijetnem okolju. V razbohoteni pomladi začutimo neko novo energijo – in v tem času jo še posebej potrebujemo. V dneh, ko se ukrepi postopno sproščajo in se veselimo prvomajskih praznikov, jo posrkajmo čim več! Naj bodo prazniki izpolnjeni.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Domen Turk.

»Vesel sem, da smo v lanskem letu izpeljali vse večje investicije«

Tudi tokrat je bil občinski praznik povod za pogovor z županom občine Postojna Igorjem Marentičem. »Prehodila« sva obdobje od lanske do letošnje zgodnje pomladi, se pomudila pri preizkusih, izzivih in sporočilih koronaobdobja pa tudi problemih, ki niso od »včeraj« in niso povezani z izrednimi razmerami. Kljub temu nam »velike in male skupne zmage« vlivajo optimizem v še tako težkih časih in nas spodbujajo, da se veselimo vsega, kar prispeva h kakovosti življenja v naši skupnosti.

■ **Od lanskega marca so vse vsebine našega poročanja zaznamovane z epidemijo, tudi takrat, ko gre za lepe priložnosti, kot je na primer občinski praznik. Lanski je v epidemiološkem krču naše skupnosti minil dokaj neopazno.**

Ob lanskem občinskem prazniku je bila epidemija praktično še na začetku. Do zadnjega smo čakali na možnost, da bi nagrajencem primerno čestitali. Praznovanje 'v živo' je odnesel drugi val epidemije. Ta se je sedaj zavlekel v tretjega in tako se je leto obrnilo naokrog. Zato se nam je zdelo primerno, da se ob letošnjem praznovanju, ki je bilo – kot smo sedaj že vajeni – »virtualno«, posvetimo lanskim nagrajencem.

Razpis za letošnje nagrajence je v teku, objavljen je tudi v tej številki Prepiha. Letošnje nagrade bodo podeljene po novem odloku o priznanjih in nazivih, sprejetem na zadnji seji. Tako upamo, da bodo lahko letošnji nagrajenci priznanje dobili v roke junija, ob državnem prazniku.

■ **Katere spremembe in novosti prinaša nov odlok o priznanjih in kaj je namen teh sprememb?**

Z novim odlokom smo želeli bolj klasificirati priznanja, jim zagotoviti večjo transparentnost in prepoznavnost. Ohranjamo naziv častni občan, namenjen posameznikom, ki so za občino Postojna naredili največ. Ostajata priznanje 23. april – prejmejo ga izjemni posamezniki, društva, organizacije in institucije v občini, ter priznanje Miroslava Vilharja – tega se podeljuje za dosežke na kulturnem področju. Po novem imamo še priznanje župana občine Postojna, to bo predstavljalo nekakšno spodbudo za nadaljnje delo. Po novem odloku torej nimamo več prejemnikov zlatega in srebrnega priznanja ter naziva častni meščan.

■ **Koronačas je v način našega življenja prinesel mnogo sprememb in izzivov. Za našo**

občino pa tudi regijo je značilno, da epidemiološka slika niha od enega ekstrema k drugemu – v kratkem obdobju smo bili na primer med regijami z največjim porastom okuženih in nato med tistimi redkimi, ki so imele celo pogoje za odprtje teras lokalov; nato se je stanje spet drastično poslabšalo. Veliko ste med ljudmi. Čemu pripisujete takšna nihanja vi osebno? Bi lahko problematizirali obnašanje občanov in zakaj je interes za cepljenje v naši občini tako nizek?

Če pogledamo širšo sliko, se mi zdi, da so največja nihanja nastajala takrat, ko so se pojavljale okužbe v domovih starejših. Takrat se je cela regija, ne le naša občina, znašla v visokih številkah. Še prejšnji teden smo bili na žalost spet med tistimi z najslabšo epidemiološko sliko, čeprav smo še nedolgo nazaj lahko uživali na odprtih terasah. Mogoče gre za nove, bolj agresivne mutacije virusa ali zgolj za preveč sproščeno obnašanje občanov. Dejstvo je, da so ljudje ukrepov naveličani. Je pa tudi dejstvo, da se je ukrepov treba držati, če želimo, da se zadeva enkrat za vselej konča. Edino rešitev vidim v precepljenosti.

To pomeni, da bo potrebno še več dodatne, pozitivne promocije, dobrih izkušenj in predvsem zaupanja v učinkovitost cepiva. To, da vsak teden poslušamo, katero cepivo je zaustavljeno, in bremo na spletu razne teorije zarot, zagotovo ne pomaga k boljši precepljenosti. Zato apeliram na vse, ki ste v kakršnihkoli dvomih, da se za nasvet o cepljenju obrnete na svojega osebnega zdravnika ali drugega zdravstvenega delavca, ki mu najbolj zaupate.

■ **Epidemija je nedvomno močno zaznamovala tudi prioritete občinskega vodstva, saj je bilo zlasti v prvem valu, ko smo tudi kot družba doživeli pravi šok, najpomembnejše zagotoviti zdravje in varnost občanov. Kako ocenjujete delovanje vodstva in občinske uprave v izrednih razmerah?**

Mislím, da nam gre zelo dobro. Seveda smo delali napake, tako kot vsi ostali, in še kakšno bomo naredili. Ampak na splošno gledano sem z našim delom zelo zadovoljen. Občinski štab CZ na čelu s poveljnikom Cvetom Kravanco dela ves čas odlično. V prvem valu epidemije smo bili v to delo praktično v celoti vpeti vsi. V tretjem valu pa za nemoteno delo štaba skrbi ožje jedro, ostali se posvečamo svojim obveznostim na Občini. Delo v občinski upravi in na terenu se namreč ni ustavilo in se povsem podredilo epidemiji. Trudimo se, da tako manjši kot večji projekti kljub virusu neovirano tečejo naprej.

■ **Nedvomno so se posledice odražale tudi pri prihodkih občinskega proračuna. Kako so vplivale na realizacijo načrtovanih investicij?**

Situacija s koronavirusom je konkretno načela občinski proračun in tudi v prihodnje ne bomo mogli računati na nekatere prihodke, kot smo v preteklih letih. Govorim o nekajmilijonskem izpadu, kar se bo posledično zagotovo poznalo pri izpeljavi določenih projektov.

Vesel pa sem, da smo v lanskem letu – kljub prvemu in drugemu valu epidemije – izpeljali vse večje načrtovane investicije. Ob tem naj omenim

eno največjih v zadnjih letih – prizidek OŠ Antona Globočnika, med bolj pomembnimi tudi prizidek pri podružnični šoli v Hruševju. Ne smemo pozabiti celovitega urejanja infrastrukture v Hraščah (v skupni vrednosti nekaj več kot 3 milijone evrov bo v celoti končano v letošnjem letu), povsem obnovljene infrastrukture na Volaričevi, Erazmovi in Notranjski ulici v Postojni in seveda širitve pokopališča v Postojni.

Skupaj z DRI smo poskrbeli za izgradnjo krožišča na vhodu v mesto, vzpostavljen je bil sistem za izposajo koles, Občina je zagotovila sredstva za nakup novega rentgena v ZD Postojna ... To je le nekaj projektov, ki so dočakali epilog v letu 2020. Med njimi je še množica ostalih, sicer manjših po vrednosti, a zato nič manj pomembnih za kakovost življenja v občini.

■ **Nekaj pomembnih naložb je tudi v letošnjih načrtih. Začnimo pri najmlajših – kdaj se bodo igrali v novem vrtcu?**

Občinski svet se je na aprilski seji opredelil glede izbire partnerja in izvajalca za nov vrtec. Tako lahko v prvih dneh maja pričakujemo podpis pogodbe in realno načrtujemo, da bodo malčki v novi stavbi z desetimi oddelki že prihodnje leto.

■ **V marčevski številki Prepiha smo poročali o skorajšnjem začetku obnove Tržaške ceste, nekaj infrastrukturnih naložb je v teku tudi v drugih krajih naše občine. Kaj se nam na tem področju obeta letos in v bližnji prihodnosti?**

Zastavljenih je mnogo projektov. Eden večjih – obnova Tržaške ceste – se začne v drugi polovici maja. Začeli se bosta obnova infrastrukture v Zagonu in obnova zunanosti Kutinove hiše v središču Postojne, dobro kaže tudi projektu gradnje kolesarskih poti. Vsekakor pa niso v središču naše pozornosti le investicijski projekti. Še naprej bi radi dobro delali za uresničitev t. i. mehkih vsebin, ki predstavljajo za našo občino dodano vrednost. S tem bi radi gradili našo zgodbo naprej.

■ **Priložnosti na področju turizma v tem trenutku res niso spodbudne, vendar jim bo postopno sproščanje ukrepov slej ko prej spet dalo krila. Katere novosti si lahko obehamo – kako kaže z vodnim parkom, urejanjem kolesarskih poti, so na vidiku še kakšni spodbudni dogovori, na primer glede Kaliča, gradu Haasberg ...?**

Lepa turistična zgodba se bo ponovno začela pisati z obnovo Ravbarjevega stolpa, saj bo naša občina dobila z njo novo reprezentativno točko na Planinskem polju. Če ostanemo v tistem koncu občine, moram omeniti še grad Haasberg; v prvi fazi bi želeli ruševine zaščititi, da ne bi predstavljale nevarnosti za obiskovalce in se stavba ne bi še naprej podirala. Za obnovo so sicer že potekali nekateri pogovori, toda ustreznih rešitev še

Postojna posodablja svojo podobo.

ni. So pa zato tik pred razcvetom načrti za izgradnjo vodnega parka; njegovo umestitev v prostor predvideva OPPN (Občinski podrobni prostorski načrt). O tem so svetniki odločali v teh dneh. Če bomo na razpisu, objavljenem v začetku maja, pridobili partnerja, lahko realno pričakujemo, da bomo prve lopate zakopali prihodnje leto.

■ **Nekaj premikov, ki so omogočili odpiranje novih delovnih mest, se je zgodilo tudi v obrtnih conah. Ali Občina ustvarja pogoje za razvoj gospodarstva in tako spodbuja podjetništvo; je privlačna za gospodarske subjekte?**

Zagotovo. Na splošno je zaznati večje povpraševanje po prostih zemljiščih in tudi po prostih objektih, ki bi omogočali selitev podjetij v našo občino. V Obrtni coni Veliki Otok je bilo na voljo več stavbnih zemljišč v skupni površini cca. 17.000 m², opremljenih z ustrežno gospodarsko javno infrastrukturo. V preteklem letu smo z javnimi razpisi prodali vsa zemljišča, razen najmanjše parcele v velikosti 1000 m². Prodali smo stavbna zemljišča v Obrtni coni Liv (tam se že gradijo nove proizvodne hale) in stavbno zemljišče ob vpadnici v Postojno, kjer namerava novi lastnik graditi različne gospodarske objekte.

Občina trenutno vodi dva postopka priprave in sprejema OPPN za gospodarske cone. V območju Industrijske cone (IC) Prestranek - sever je predvidena sanacija opuščanih površin dela bivše cone Javor za razvoj sodobne poslovno-proizvodne cone. Predmet OPPN IC Prestranek - pod mostom pa so predvsem prostorska ureditev in sanacija neizkoriščenega, delno opuščene prostora ter ureditev prometne, komunalne in energetske infrastrukture. To potrebuje za začetek gradnje novi lastnik.

In potem je tu še naš Podjetniški inkubator Perspektiva; dobil bo prenovljeno podobo in dodatne prostore. Ponosen in vesel sem, da smo pred mesecem skupaj s še petimi občinami Pri-

morsko-notranjske regije podpisali sporazum ob vzpostavitvi Mrežnega podjetniškega inkubatorja, saj se na ta način dodatno spodbuja ustanavljanje in rast novih podjetij.

■ **Postojna je pomembno regijsko izobraževalno središče in ima na tem področju še večje ambicije. Pred kratkim ste na občinskem svetu namreč obravnavali pobudo za ustanovitev visokošolskega zavoda.**

Pobuda je bila sprejeta, ustanovili smo tudi delovno skupino za pripravo Elaborata o ustanovitvi visokošolskega zavoda v Postojni. V tem dokumentu bodo opredeljeni načrtovan razvoj panog, potrebe po diplomantih, zaposlitvene možnosti, pogoji za ustanovitev zavoda, študijski program, kadrovski in prostorski pogoji, ocena finančnih sredstev in ne nazadnje vizija razvoja.

Na Občini smo mnenja, da bi fakulteta z vsemi dejavnostmi zagotovo pozitivno vplivala na ekonomski, demografski in splošnocivilizacijski razvoj občine in širše regije.

■ **Pa vendar: ali lahko danes mlad človek po zaključenem študiju oziroma poklicnem in srednješolskem izobraževanju dobi delovno mesto v Postojni? Imamo po vašem mnenju dovolj močno gospodarsko zaledje ali se bodo mladi po končanem izobraževanju vozili na delo v Ljubljano, Koper in druga večja središča?**

V prvi vrsti je pomemben dejavnik zagotovo smer izobrazbe, ki jo ima ta mladi človek. Specifični kadri potrebujejo specifična delovna mesta, in ne moremo realno pričakovati, da bo zaposlitev za vse v naši občini. Za določene profile pa so v Postojni prosta delovna mesta in še nekaj dodatnih lahko pričakujemo. Na primer dve večji podjetji bosta predvidoma v letošnjem letu iskali 40–50 novih delavcev, kar zagotovo ni zanemarljivo. To bo priložnost, da morda še dodatno znižamo stopnjo brezposelnosti; ta je v naši občini sicer nižja od slovenskega povprečja.

■ **Veliko trdih orehov vas v poldrugem mandatu spremlja tudi pri zagotavljanju pogojev za zdravo življenje občanov, bivanje v čistem, urejenem in prijetnem okolju. Zanimivo, da je pahljača zelo raznolika – od ministrstva za obrambo in ministrstva za okolje, ko gre za zagotavljanje virov čiste pitne vode in posledično reševanje problematike Počka, do občana, za katerega se zdi, da se v posmeh vsem občinskim, medobčinskim in državnim ustanovam ne pusti motiti pri skladiščenju velikih komunalnih odpadkov.**

Če se najprej ustaviva pri Počku: vedno in povsod bomo zagovarjali dejstvo, da je treba zaščititi naš vir pitne vode. Na tem področju smo ena redkih, če ne celo edina Občina v Sloveniji, ki si prizadeva zaščititi vodna zajetja z uredbo. Tudi v nadaljnjih pogovorih z Morsom bomo nasprotovali hrupnim vajam in se zavzemali za določitev datuma zaprtja vadišča. To je bila volja ljudi na referendumu leta 2000 in to stališče je zavzel občinski svet leta 2018.

Kar pa zadeva skladiščenje komunalnih odpadkov pri posameznikih v občini – nimamo le enega! – pa lahko izrazim zadovoljstvo, da so se

stvari vendarle začele premikati. Nekateri lahko temu rečejo 'sizifovo delo', mi pa smo mnenja, da je nekje vendarle treba začeti in biti pri tem vztrajen. Že ta začetek je plod večletnega dela Občine in posameznih inšpekcijskih služb, saj je treba spoštovati vse potrebne zakone, ki so na trenutke tako prepleteni, da je rešitev težko vidna.

■ **V zadnjih letih je bila vrsta naložb namenjenih tudi »športni infrastrukturi« oziroma zagotavljanju pogojev za rekreacijo in športno udejstvovanje posameznikov, skupin, društev. Na Soviču se urejajo sprehajalne poti; se v bližnji prihodnosti obeta še kakšna investicija?**

Na Soviču se je začela postavljati kolesarska pot, ki bo namenjena tudi sprehajalcem, in sicer v okviru participativnega proračuna. V istem okviru sta bili urejeni pešpot in kolesarska steza Rakičnik–Stara vas.

Velik projekt, ki ga nestrpno pričakujemo že kar nekaj let, pa je izgradnja kolesarskih poti v okolici Postojne. Potrebni so bili dogovori s 33 različnimi lastniki za več kot 60 parcel. Po več letih odku-

povanja zemljišč, pridobivanja potrebnih soglasij, priprave terena in potrebne dokumentacije sedaj upamo, da bodo letos potrjena še finančna sredstva za izgradnjo.

■ **Ob koncu se pomudiva še pri tistem, kar nam polni dušo – pri kulturi. Si lahko obetamo poletna festivala? Bodo do takrat zaključena tudi obnovitvena dela v kulturnem domu?**

Če sem lani optimistično napovedal, da gremo poleti na morje, tokrat z enakim optimizmom napovedujem, da poletni festival bo. Program je v večji meri že pripravljen, vse pa bo odvisno od razmer in ukrepov, ki pa jih moramo spoštovati. Upam, da bodo do poletja sproščeni vsaj tako kot lani, da bomo lahko uživali v poletnih glasbenih večerih na trgu. Zagotovo bo do takrat zaključen tudi projekt obnove avdio-vizualne opreme v kulturnem domu.

Želimo, da bi se vaše optimistične napovedi uresničile. Hvala za pogovor.

Besedilo: Ester Fidel; fotografiji: Tomaž Penko in arhiv Občine Postojna.

AKTUALNO

Obvoznica se bo izognila poplavnemu območju

Stanovalci ob Kosovelovi ulici v Postojni kljub turističnemu mrtvilu še niso pozabili na hrup in tresenje tal, ki ju povzročajo trume vozil v smeri Postojnske jame. Na Občini zato izpolnjujejo obljubo in pripravljajo projekt obvozne ceste s priključkom ob parkirišču pred jamo. Po županovem mnenju je to edina možnost za obvoznico, saj vse druge različice preprečujejo naravovarstveni in drugi predpisi. Projekt bo po njegovih zagotovilih izdelan do sredine poletja, izvedba 6 milijonov vredne investicije pa bo morala v vsakem primeru počakati na naslednjo finančno perspektivo Evropske unije (EU).

Dvaindvajsetega aprila se je že zaključil razpis za izdelavo projektne dokumentacije za izgradnjo obvozne ceste za območje Postojnske jame s priključkom na Kosovelovo in Jamsko cesto. Izbrani prijavitelj bo moral poleg izdelave idejne zasnove in študije poplavne varnosti

s protipoplavnimi ukrepi pridobiti tudi mnenje Ministrstva za okolje in prostor.

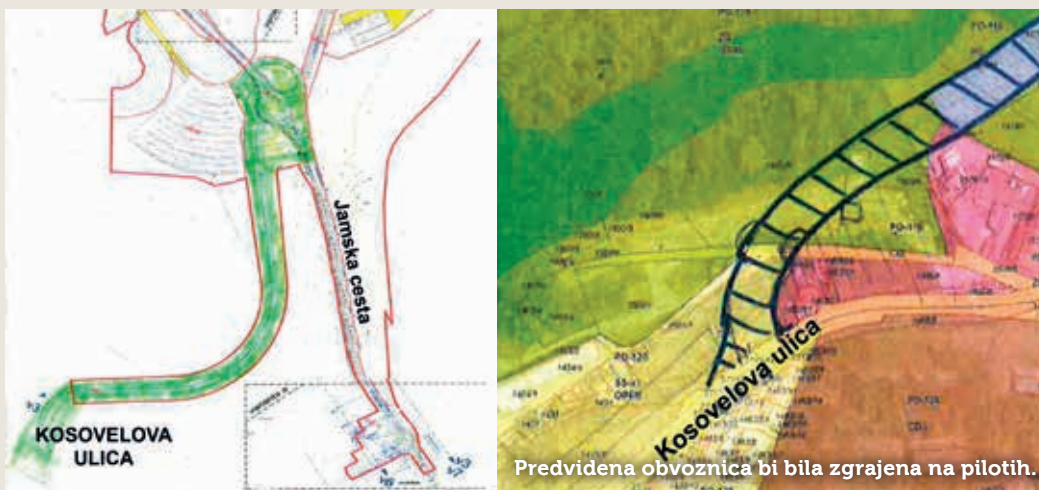
»Predvidena obvoznica, zgrajena na pilotih, bi od odcepa pri nekdanji »Krainerjevi žagi« najprej tekla vzporedno s Kosovelovo ulico in se nato v ostrem

zavoju ob Jamski cesti obrnila proti izvozu s spodnjega parkirišča pri Postojnski jami. Tam bi se v krožnem križišču priključila na Jamsko cesto,« razlaga načrte župan Igor Marentič. »S to rešitvijo se izognemo poplavnemu območju ter poleg Kosovelove razbremenimo tudi Jamsko cesto in križišče med obema, saj je slabo pretočno in nepregledno.« Ko bo projekt (predvidoma v drugi polovici poletja) končan, bodo na Občini pripravljeni za novo finančno perspektivo, saj bo brez evropskih kohezivskih sredstev drago investicijo po županovem mnenju praktično nemogoče realizirati.

To je edina mogoča rešitev, saj gre za poplavno območje, zaščiteno tudi v okviru Nature 2000. Tudi na Direkciji RS za vode, kjer so podali sicer neuradno mnenje, zadržkov po županovih navedbah pri tej različici ni. Stanovalec bodo načrte uradno predstavili šele, ko v roke dobijo izdelan projekt, še pravi župan Igor Marentič. V Civilni iniciativi (CI) za Kosovelovo ulico pa so s pobudo za zdaj zadovoljni.

»Glede na to, da je bilo do nedavnega nemogoče najti kakršnokoli rešitev, nas veseli, da so se zadeve sploh začele razvijati,« komentira v imenu CI Vladimir Slejko in meni, da bi se morali načrtovalci pred kakršnokoli odločitvijo sestati s stanovalci na terenu.

Mateja Jordan

Regija spet rdeča

Po četrtkovih podatkih znaša 14-dnevna pojavnost okužbe na 100.000 prebivalcev v Sloveniji 520,3. Žal je najvišja prav v Primorsko-notranjski regiji (712). Tako se je v manj kot mesecu dni na lestvici števila okuženih spet ponovil skok naše regije z najnižjega na najvišje mesto. Optimizem pa vliva podatek z zadnjega testiranja v Postojni prejšnji teden, ko so med 830 testiranimi odkrili samo štiri okužene.

Po popolni ustavitvi javnega življenja so se 12. aprila vrnil v šole osnovnošolci in del srednješolcev, zaradi odločitve ustavnega sodišča pa se je sprostito tudi prehajanje državnih meja. »S tem smo si najbrž kupili čas, da se izognemo hudim posledicam tretjega vala epidemije in s cepljenjem prehitimo njene negativne posledice,« meni **poveljnik Štaba Civilne zaščite za Notranjsko Sandi Curk**. Velik porast okužb so po veliki noči zaznali na območju občin Postojna, Pivka in Ilirska Bistrica ter večine kraških občin.

Poleg neprimerno bolj nalezljive angleške različice virusa in druženja ob praznikih je temu po njegovem mnenju botrovalo tudi nespoštovanje ukrepov. »Po analizi strokovnjakov se je virus širil predvsem med družinskimi člani in posledično med sodelavci v službi. Z intenzivnim delom občinskih štabov CZ in upoštevanjem ukrepov večine prebivalstva pa smo dosegli, da smo regijo iz črne ponovno prebarvali v rdečo in se s tem izognili dodatnim ukrepom.«

Po treh dneh množičnih testiranj v naši regiji v preteklem tednu so številke že bolj spodbudne. Od 830 testiranih v Postojni so bili pozitivni samo štirje, umirjajo pa se tudi številke na PCR testih, saj so v Postojni zabeležili samo pet novih okužb. Kljub temu Curk svetuje previdnost ob morebitnem obisku na Hrvaškem v času praznikov, saj se tam spopadajo z velikim porastom okužb. Opozarja tudi, da je treba pred prestopom meje poleg negativnega testa pridobiti tudi pisno potrdilo.

Mateja Jordan

Precepljenost bi radi povečali

V Zdravstvenem domu (ZD) Postojna dosegajo po besedah direktorice Irene Vatovec cilj nacionalne strategije cepljenja relativno dobro. »Ceplivo naročamo glede na tedenski interes, in čeprav ga dobimo nekaj manj, večino naročenih cepimo,« zatrjuje. Žal pa kljub promociji o koristi cepljenja ne morejo prepričati vseh, zato so številke nižje, kot bi bile lahko.

Prejšnji teden so dobili dovolj enje za cepljenje večje skupine ljudi med 60. do 64. letom, zato so jih na sicer prosto soboto na petih cepilnih mestih cepili kar 900. »Naročali smo jih na uro, zato je bila odzivnost visoka,« pravi **direktorica Irena Vatovec** in zagotavlja, da bi v primeru večjih potreb cepljenje zlahka obvladali. »V enem tednu bi lahko na ta način cepili tudi 3 do 4 tisoč ljudi,« je prepričana, pod pogojem, da bi bilo dovolj cepiva in interesen-

tov. »Če se ljudje iz prednostnih skupin ne prijavijo, jih pač ne morejo cepiti.«

Precepljenost ljudi nad 70 let je po besedah direktorice zadovoljiva, a si jo želijo še povečati. »Starostnike kličemo in jih vabimo k cepljenju, pobudo za takšen način smo dali tudi zasebnikom. Poleg starostnikov bi radi nagovorili tudi skupino ljudi, starih od 15 do 60 let, saj je med njimi cepljenih komaj 9 odstotkov, interesa pa ni veliko,« pravi Vatovčeva.

Za cepljenje se je odločilo le 20 odstotkov maturantov.

Doslej so cepili 4021 oseb, 1796 oseb z obema dozama cepiva. Na čakalni listi je še 1519 oseb iz skupin, ki niso na prednostni listi. V naslednjem tednu bodo s cepivom proizvajalca Pfizer Biontech cepili osebe, ki morajo prejeti 2. odmerek, osebe, stare 60 let in več, posebej ranljive kronične bolnike ne glede na starost in maturante. Med slednjimi se jih je za cepljenje sicer odločilo približno 20 odstotkov. Poleg cepiva, ki bo zadostilo naštetim potrebam, so naročili še 98 doz istega cepiva, ki ga nameravajo porabiti v skladu s strategijo.

Vatovčeva ugotavlja, da med cepivoma Pfizer in AstraZeneca glede na izkušnje ni razlik – tako glede varnosti kot učinkovitosti, kar potrjuje tudi stroka. Razen običajnih in pričakovanih učinkov drugih stranskih niso zaznali. »Ljudi opozorimo na možne zaplete, cepiva

pa ne morejo izbirati.« Prijave za cepljenje zbirajo v ambulantah osebnih zdravnikov.

Kot poudarja direktorica, ZD s testiranjem pokriva potrebe države. »Enkrat tedensko izvajamo masovno testiranje, sicer pa testiramo skupine, ki jih je država opredelila kot prioritete rizične skupine – to so frizerji, šolniki in drugi,« razlaga in dodaja, da so s tem njihove kapacitete že relativno zasedene. V kratkem nameravajo zaradi potreb ob prehajanju meje ponuditi tudi več samoplačniških hitrih testov, na katere se bo treba naročiti nekaj dni prej. »Ker delamo za potrebe omejevanja epidemije, ne pa za osebne potrebe, bo ta test plačljiv, cena s potrdilom bo 25 evrov.«

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Leta	Št. prebivalcev	Št. prijavljenih	Št. cepljenih	% cepljenih oseb/ št. prebivalcev
15 – 59	14.449	1.316	1306	9,0%
60 – 64	1.538	163	399	26,0%
65 – 69	1.569	89	778	49,6%
70 – 74	1.162	52	816	70,2%
75 – 79	705	29	424	60,2%
80 – 84	589	18	409	69,4%
85 – 89	335	10	209	62,4%
90 – 94	150	4	63	42,0%
95 – 99	33	1	15	45,5%
100 +	2	/	1	50,0%
SKUPAJ	20.532	1.519	4.021	19,6%

Regija ima veliko neizkoriščenega potenciala

Poenoten nastop Mrežnega podjetniškega inkubatorja Perspektiva in občin Primorsko-notranjske regije predstavlja priložnost, da podjetništvo na območju dobi pravi pomen ter postane del vizije in vsestranskega delovanja. S podpisom sporazuma ob uradni vzpostavitvi inkubatorja 31. marca so župani izrazili podporo in se zavezali k ustvarjanju pogojev za razvoj podjetništva na območju, kjer že nastajajo nove obrtno-podjetniške cone.

Mrežni inkubator je nastal na pobudo Podjetniškega inkubatorja Perspektiva (PIP), ki v regijskem prostoru in širše že leta uspešno uveljavlja programe za podjetnike ter aktivno sodeluje pri razvoju podjetništva. Prepričani so,

Dogodka so se poleg podpisnikov sporazuma udeležili tudi predstavniki Ministrstva za gospodarstvo in tehnološki razvoj.

da lahko s skupnim nastopom na širšem območju na sistemski ravni vzpostavijo vzporedne za spodbujanje nastajanja in rasti novih podjetij.

Sporazum so poleg **direktorice Zavoda Znanje Tatjane Hvala** in **vodje PIP Jane Nadoh Bergoč** podpisali župani vseh šestih primorsko-notranjskih občin, dogodek pa so spremljali tudi predstav-

niki **Ministrstva za gospodarstvo in tehnološki razvoj**. Inkubator je namreč pridobil tudi milijon evrov sredstev za sofinanciranje. **Državna sekretarka v kabinetu predsednika vlade Ajda Cuderman** je izpostavila slabo razvitost regije in posledično nujnost preboja z razvojem industrije ob pomoči idej mladih podjetij. Ustanovitev Mrežnega inkubatorja kot enega pr-

vih tovrstnih pobud v Sloveniji je pozdravila z besedami, da »takšno povezovanje na eni strani pomeni razvojni potencial za celotno industrijo, na drugi pa ohranja prebivalce v svojih občinah in s tem zagotavlja dolgoročni razvoj.«

Potenciala za prebojne ideje je zelo veliko. O tem je prepričana tudi Jana Nadoh Bergoč, a je hkrati

Za boljšo prometno kulturo na avtocestah

Pred kratkim ustanovljena Uprava avtocestne policije si od začetka aprila del prostorov deli s policisti postojnske Policijske postaje (PP). Prvi korak nastajajoče nove enote Generalne policijske uprave sta 31. marca v Postojni pozdravila tudi minister za notranje zadeve Aleš Hojs in namestnik generalnega direktorja Policije Tomaž Pečjak. Poleg ljubljanske policijske uprave s sedežem v Postojni bo območja ene ali več uprav stalno prisotnostjo pokrivalo pet specializiranih enot. Te bodo začele delovati v maju prihodnje leto.

Po napovedih **direktorja Uprave Andreja Juriča** bodo naloge nove enote zastavljene zelo široko, saj bo poleg nadzora prometa skrbela tudi za preprečevanje in odkrivanje kaznivih dejanj ter preiskovanje prometnih nesreč. Prvotni cilj je tako večja varnost na cestah, v nadaljevanju pa se bo dejavnost razširila tudi na preprečevanje kriminala, vzdrževanje javnega reda in miru ter na vse spektre varovanja, ki jih

opravlja policija. Kot je v nagovoru izpostavil tudi **minister Aleš Hojs**, želijo z večjo prisotnostjo patrolj na avtocestah vplivati na dvig prometne kulture.

Tudi v Družbi za avtoceste RS (Dars) si obetajo večjo varnost in pretočnost na slovenskih avtocestah. Kot domneva **predsednik uprave Darsa Valentin Hajdinjak**, bo avtocestna policija hitreje na krajih prometnih nesreč, kar bo pospešilo tudi sproščanje prometa ob tovrstnih dogodkih. Prepričan je, da bo policija odkrivala in kaznovala najbolj objestne in hitre voznike, pa tudi voznike pretežkih tovornih vozil, ki brez dovoljenja in plačila škode vozijo po avtocestah in uničujejo vozišče. Kot je bilo napovedano ob koncu lanskega leta, bo Dars za novo enoto sofinanciral opremo, višina prispevka pa še ni znana. Hajdinjak sicer napoveduje skorajšnji podpis aneksa h koncesijski pogodbi med državo in Darsom. »Še prej je treba uskladiti potrebe policije in zmožnosti naše

Minister Hojs je poudaril, da z ustanavljanjem nove enote uresničujejo dolgoletno željo Policije.

opozorila, da je mrežni inkubator šele prvi korak na dolgi poti, polni izzivov. Kljub vložnim investicijam v poslovno infrastrukturo v preteklosti namreč še vedno primanjkuje primernih poslovnih prostorov tako za storitveno kot proizvodno orientirane start-upe. »Med pomembnimi prihodnjimi izzivi, med katerimi vidimo tudi veliko vlogo države, je zagotavljanje zagonskih sredstev za nova podjetja, ključno pa je, da k programom mrežnega inkubatorja pritegnemo tudi obstoječe podjetnike,« je povedala in se zahvalila za podporo Ministrstva ter agencije SPIRIT.

V inkubatorju zato poudarjajo pomen skupnih prizadevanj za podporo razvoju mladih podjetij, spodbujanje podjetniške aktivnosti in podjetniške kulture ter tudi podporo občinskim službam pri izvedbi razpisov za spodbujanje podjetništva.

Postojnski župan Igor Marentič se zaveda, da je podjetništvo ključnega pomena za gospodarsko rast

in inovativnost. V občini zato spodbujajo ustanavljanje novih podjetij, Mrežni inkubator pa bo to po njegovem mnenju še okrepil. Na Občini sicer v zadnjem času zaznavajo več interesa po prostih stavbnih zemljiščih in objektih. 17 tisoč kvadratnih metrov velika obrtno-industrijska cona Veliki Otok je tako že skoraj zapolnjena, polni pa se tudi nekoliko manjša obrtna cona na Prestranku. Za umestitev objektov in infrastrukture slednje je že v izdelavi tudi občinski podrobni prostorski načrt.

Po županovih besedah načrtujejo v naslednjih letih tudi ureditev poslovnih in proizvodnih prostorov za nova podjetja, pa tudi nove programe za spodbujanje internacionalizacije novih podjetij in oblikovanja ponudbe, zanimive za domače in tuje investitorje.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

družbe,« je pojasnil. »Financiranje sicer zajema policijska vozila in opremo, merilnike hitrosti, tehtnice za tehtanje tovornih vozil ter investicijska sredstva za ureditev prostorov Darsa na AC križu, ki jih bo odslej souporabljal tudi policija.«

Finančne ocene projekta še ni mogoče dati niti minister Hojs, sicer prijetno presenečen (kot je izrazil) nad »širokogrudnostjo Darsa«. »Če bodo številke realizirane, bo to zelo lep prispevek,« je ocenil.

Ureditev 1. nadstropja PP Postojna po Juričevih besedah ni zahtevala veliko vlaganj, saj je stavba ohranjena zelo dobro. V upravi AC policije bo sicer zaposlenih 10 ljudi, v končni fazi pa bo enota zaposlovala več 100 policistov, zato na policiji kadrovskim zahtevam v tem trenutku zagotovo niso kos. A Hojs napoveduje, da bo v prihodnjih dveh letih izobraževanje zaključilo 200 novih policistov.

»S tem bomo lahko pokrili še kak drug manko v policiji,« je zatrdil

minister. Ta sicer ni prepričan, ali bodo lahko ugodili prometnim policistom, ki so se ob koncu lanskega leta iz Postojne preselili na Škofije in ob tem izrazili željo, da se priključijo novi enoti. »Vsak direktor skrbno čuva svoje moštvo, zato bo to zelo težko,« je podvomil, in vseeno dodal, da bodo vsekakor proučili tudi to možnost. »Če je nekdo tukaj blizu doma, se mi zdi logično, da se ga prestavi,« je zatrdil.

Na Darsu pa so zagotovili, da bodo na prošnjo uprave AC policije proučili možnosti za ureditev novega avtocestnega priključka na Ravbarkomandi. Hajdinjak še ni znal povedati, ali bo ta namenjen samo policiji ali bodo vendarle lahko ugodili pobudam Občine Postojna, saj si za nov, vzhodni priključek prizadeva že nekaj let.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Manj občinskih priznanj in nazivov

Postojnski svetniki so na aprilski seji med drugim sprejeli odlok o zaključnem računu občine za leto 2020, potrdili nove cene za storitve javnih gospodarskih služb ter izrazili strinjanje s spremembami odloka o priznanjih in nazivih Občine Postojna.

Kot je poročala **Vanja Uljan Vičič, višja svetovalka za računovodstvo**, je bilo v preteklem letu realiziranih 93 % načrtovanih prihodkov in 86 % načrtovanih odhodkov. Tako je Občina Postojna leto 2020 zaključila s povečanjem sredstev na računih za skoraj 1,4 milijona evrov. Med odhodki je Uljan Vičičeva izpostavila investicije, kot sta na primer prizidek k OŠ Antona Globočnika in gradnja komunalne infrastrukture v Hraščah. V Računu financiranja sta razvidna zadolževanje v višini dobre 4 milijone evrov in odplačilo 1,1 milijona evrov dolga. Občina je svoje obveznosti izpolnjevala v zakonskih rokih, koronavirus pa je po besedah Uljan Vičičeve vplival tudi na izvrševanje proračuna, in sicer v smislu različnih gibanj med realizacijo prihodkov in odhodkov.

Svetniki so potrdili tudi predlog za **spremembo cen oskrbe z vodo ter odvajanja in čiščenja komunalnih voda**. Po elaboratu, ki so ga pripravili v podjetju Kovod Postojna, se bo cena oskrbe z vodo in odvajanja komunalnih voda nekoliko znižala, za čiščenje komunalnih voda pa bo – tudi zaradi višjih cen odvoza blata – nekoliko višja. **Zneski položnic se bodo za gospodinjstva, ki niso priključena na greznice, tako zvišali za približno tri evre, za tista, ki so priključena na čistilno napravo, pa za sedem evrov.**

Po odločitvi svetnikov se bo zmanjšalo število priznanj in nazivov, kar bo pripomoglo k večji preglednosti pri podeljevanju. Odlok o priznanjih in nazivih je bil sprejet v letu 2009, v tem času pa se je pojavila potreba po njegovi spremembi oz. dopolnitvi. Po marčevskem sestanku **župana Igorja Marentiča** in članov Komisije za podelitev priznanj Občine Postojna je bila sprejeta odločitev o zmanjšanju števila priznanj in nazivov.

Priznanja častni meščan tako v občini ne bodo več podeljevali, obdržal pa se bo naziv **častni občan** kot najvišje priznanje posameznikom, ki so izjemno zaslužni za ugled, pomen in razvoj občine ter njeno povezovanje. Prav tako se obdrži **priznanje 23. april**; podeljuje se ga posameznikom, društvom, zavodom in drugim organizacijam za zasluge pri ohranjanju vrednot TIGR-a, NOB in osamosvojitvene vojne za Slovenijo ter za dosežke, ki so vidno prispevali k razvoju in napredku na različnih področjih življenja v občini. Namesto zlatega in srebrnega priznanja se uvaja novo – **priznanje župana občine Postojna**. Tega podeljuje župan posameznikom, podjetjem, zavodom, organizacijam, društvom in skupinam ljudi, ki so prispevali h kakovostnejšemu življenju občanov ter imajo pomen za razvoj in ugled občine Postojna ali za življenjsko delo.

Obdrži se tudi **priznanje Miroslava Vilharja** za izjemne stvaritve na področju kulture, ki pomembno oblikujejo kulturno življenje Postojčanov, in za stvaritve, za katere so ustvarjalci prejeli mednarodna priznanja in prispevali k predstavitvi Postojne v svetu.

Svetniki so med drugim izrazili mnenje o **pokrajinski zakonodaji** in sprejeli sklep, da Občina soglaša z ustanovitvijo pokrajin in s teritorialno umestitvijo občine v Primorsko-notranjsko pokrajino. »Glede na to, da gre za edino regijo, ki je prepolovljena z Javorniki, svetnikov ni zmotilo, da bi v pokrajino spadale tudi notranjske občine – Cerknica, Loška dolina in Bloke. Če pa te v pokrajino ne bi sodile, zahtevamo, da se poimenovanje Notranjska odstrani in ostane samo Primorska regija,« pravi župan Marentič.

Blanka Markovič Kocen

Jordana Vukajlović

Postojnčan, ki se je poročil z Brazilko. To je bil prvi opis para, ki sem ga поблиže spoznal med srkanjem kave na barski terasi. Izkoristili smo kratkotrajno odprtje postojnskih lokalov. »Kje spoznaš Brazilke? V Hongkongu, seveda,« se je pošalil njen mož Spomenko. Moja fantazija o ljubezni na prvi pogled sredi kakšne slikovite plaže Ria de Janeiro je hitro skrenila v drugo smer. Celo geografski del zgodbe sem popolnoma zgrešil. Čeprav se njuna pravljica piše drugače, imata Jordana in Spomenko vendarle zanimivo življenjsko zgodbo.

Spoznala sta se leta 2004, ko sta v Hongkongu delala kot modela. Vzhodna celina je hitro rastoča modna sila, belci pa zelo zaželeni fotomodeli. Po letih potovanj in življenja iz kovčka je zdaj najlepše doma, sta prepričana. Nikakor pa svoje poklicne poti ne obžalujeta. Leta 2015 sta manekenstvu pomahala v slovo. Ker se jima je leto zatem rodila prva hči, sta se odločila ustaliti v Postojni. Zdaj je sicer na poti že tretja. Spomenko v smehu doda, da je bila za to kriva karantena.

Po nujnem pričevanju se zdi, da v modni svet zai-deš čisto mimogrede. »Bila sem v domačem brazilskem mestecu. Fotograf me je opazil in rekel, da bi me rad poslikal. Nato so slike poslali v večja mesta. Če želiš, obiščeš agencije,« je opisala postopek. Jordana Ibrahim, zdaj Vukajlović prihaja iz zvezne države Minas Gerais v južnovzhodnem delu Brazilije, znane po kavi in rudnikih. Med Brazilci in Slovenci ne prepozna veliko podobnosti, več vzporednic lahko povleče z ostalimi južnobalkanskimi narodi. V Braziliji je veliko nasprotje med mestom in podeželjem, med bogatimi in revnimi. Javni sistem se je z leti poslabšal. Veliko ljudi koristi kakovostnejše privatne storitve, naj gre za zdravstvo, šolstvo ali bivanjski prostor. Posledično si ujet v nekakšen življenjski mehurček posamičnega družbenega razreda.

Jordana in Spomenko sta razmišljala o nadaljnji poklicni poti in se usmerila v turizem. Danes oddajata obiskovalcem Postojne sobe, odprla sta tudi fitness. Z njim pokrivata svoje življenjske stroške tudi izven turistične sezone. Mlada družina je večjezična. Iz navade se pogovarjata v angleščini, Spomenko sicer tekoče govori portugalsko. Jordana slovensko razume: »Odkar imam otroka, mi gre bolje.« Ker so bili zadnja leta še vedno razpeti med dvema državama, se slovenščine ni učila formalno. Hčerki bosta pravi poliglotki, že zdaj brez težav preklopita iz slovenskega jezika v portugalsčino.

Tujci radi izpostavijo prednosti življenja v Sloveniji, so kakšne slabe stvari? »Tudi ko sem v Braziliji, me o tem sprašujejo. Po navadi odgovorim, da Slovenija ni država za mlade, ki si želijo vsako-

dnevni zabav. Je za tiste, ki imajo radi naravo, pohodništvo in podobno. Nič ni slabega, samo drugačen stil življenja.« Odraščala je v velikem mestu, zato se težje privaja na mir in tišino Postojne. Tam je imela skoraj vse na enem mestu. Pri nas pa »hočeš v kino, je v drugem mestu, rabiš nakupovalno središče, greš spet nekam drugam, za koncert se spet nekam voziš. Tudi za otroke nimaš veliko možnosti, je en park. Ob deževnih dnevih nimaš kam. Tako se vsak konec tedna nekam vozim z njimi.« Ob tem pa omeni tudi protislovje. »Ko smo dva meseca v Braziliji, pa pogrešam mir. Stalno je hrupno, avtomobili in promet.« Najraje bi sestavila svojo utopijo iz jagodnega izbora obeh krajev. Vsekakor so v Postojni velike prednosti, ki ti izredno olajšajo vsakdanje življenje, manjkajo le nekatere dodatne aktivnosti.

»Mislim, da v vsaki državi najdeš kitajsko trgovino in Brazilce.«

Selitev v Južno Ameriko sta dobro pretehtala. »Šla sva v Brazilijo tudi s to mislijo. Nazadnje sva zaradi korone namesto treh ali štirih mesecev ostala kar osem mesecev.« Razmišljala sta, da bi s hčerkama živeli pol leta tam, pol leta tukaj. Nepričakovana pandemija in z njo povezani zapleti pa so jima spremenili mišljenje. Tam težko najdeš zanesljive ljudi, ki bi pazili na tvojo lastnino, ko te ni v državi. Spomenko bi se sicer dal prepričati o

upokojitvi v Braziliji. Po navadi sta tja odpotovala pozimi, ko je na južni polobli poletje. Za Jordano je bila »nova izkušnja ostati prvič celo zimo tu in z njo še koronavirus. Ni bilo prijetno. Še vedno ni, še vedno je hladno!« je dejala, medtem ko je veter nosil okoli nekaj pomladanskih snežink. Mraza res ni vajena.

Če kaj res pogreša, so to družina, prijatelji, vsekakor letoletno sončno vreme in občasno tudi hrana. Ni stereotipna Brazilka, »niti sambe ne znam,« pove sramežljivo. »Kuham večinoma brazilsko, to, kar poznam. Spomenko in hčerki so na to navajeni.« Slovenska hrana ji je všeč, le slani suhomesnati izdelki ji niso ravno po okusu, je pa zelo navdušena nad siri. Pogovarjali smo se tudi o pandemiji. Jordana prizna, da jo skrbi za ljudi v njeni rodni deželi. Virus se širi, zdravstveni sistem je v kaotičnem stanju, izhoda iz krize pa ni na vidiku. Njeni sorodniki so zelo presenečeni, ko jim pove, da v Sloveniji nekateri ljudje hodijo okoli, kot da virus sploh ne obstaja. Tako ali drugače pa ostaja v stiku z maternim jezikom in nekaterimi izseljenci. Teh tudi v Sloveniji ne manjka. »Imamo spletno skupino. Ko sem prišla, sem stopila v stik z nekaterimi glede poročnih dokumentov. Veleposlaništvo pa ima register in nas povabi ob obeleževanju posebnih datumov ali praznikov.« Ob koncu pogovora zaključil z nasmehom: »Mislim, da v vsaki državi najdeš kitajsko trgovino in Brazilce.«

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Tomaž Penko.

Prostovoljno gasilsko društvo Slavina

Slavinsko gasilsko društvo skrbi za požarno in ne-zgodno varnost sedmih vasi – Slavine, Koč, Žej, Matenje vasi, Grobišč, Oreška in Prestranka – in skoraj 2000 njihovih prebivalcev. Velikost oskrbovanega področja (skupna površina je dobrih 50 kvadratnih kilometrov) ga umešča na tretje mesto v občini, takoj za Postojno in Studenim.

Tradicija

Povod za ustanovitev gasilskega društva v Slavini je bil požar konec leta 1902, ko je pogorela Zrzinova hiša gospodarja Jerneja Želeta. Ljudje so bili takrat brez kakršnekoli gasilske opreme, v boj z ognjenimi zublji so se podali z golimi rokami in vedri vode. Komaj nekaj metrov oddaljene, s slamo krite strehe so s pomočjo Požarne brambе iz Št. Petra rešili pred ognjem s skrajnimi napor. Hitro prispela pomoč iz današnje Pivke je Slavincem vzbudila željo po lastni gasilski enoti. Že naslednje leto so na pobudo uglednih Slavincev – med njimi naj izpostavimo Jožeta Želeta, Štefana Fičurja, Andreja Penka, Ambroža Valentina in Jerneja Maverja – ustanovili vaško gasilsko društvo. Finančne težave jim je na njihovo prošnjo pomagal rešiti Josip Gorup Slavinski – premožni rojak, mecen in plemenitaš; prispeval je večjo vsoto denarja za nakup drage brizgalne naprave in ostale gasilske opreme. Ustanovitev gasilskega društva je vzpodbudila celosten, tudi kulturni premik v vasi, saj so v okviru društva ustanovili še dramsko skupino in pevski zbor. Prvi načelnik PGD Slavina je bil Franc Dekleva.

Gasilci brez lastnih prostorov

V zgodnjem obdobju delovanja društva so člani gasilsko opremo hranili kar v župnišču, sestankovali pa so v prostorih stare šole. V tako neu-

Mladinci in pionirji PGD Slavina na tekmovanju iz orientacije (Košana, 2015).

godnih pogojih je društvo uspešno delovalo vse do konca prve svetovne vojne. Z nastopom okupacije italijanske vojske je začelo hitro stagnirati in izgubljati predvsem povezovalno-nacionalni pomen. Italijani so zasedli prostore v stari šoli in jim tako namenoma onemogočili zborovanja in hrambo opreme. Društvo je kupilo manjšo kmečko hišo z vrtom in skušalo ohranjati svoje poslanstvo ter seveda negovati slovensko pesem in jezik. Italijani so kmalu prepovedali delovanje dramske skupine in pevskega zbora. Toda Slavinci so se znašli in s pomočjo gasilskega društva ustanovili godbo na pihala. Ta je pod vodstvom Štefana Likona iz Postojne aktivno delovala osem let. Ko so se okupatorji naveličali poslušati slovenske pesmi, so jim preprosto zaplenili instrumente; domačini so jih dobili nazaj šele po kapitulaciji Italije. Med obema vojnama je bilo v okolici Slavine veliko požarov, kar je botrovalo visoki aktivnosti gasilskega društva, četudi so člani posedovali le ročno brizgalno na vprežnem vozu, nekaj cevi in skromno ostalo nujno opremo. Tik pred vojno so Italijani društvo razpustili in nekaj operativnih članov vključili v

vojaško gasilsko formacijo s sedežem v Trstu. To je društvo opremilo z novo motorno brizgalno, manjšim tovornjakom, novo gasilsko opremo in uniformami.

Večnamenska dvorana in tudi gasilski dom

Po drugi vojni je društvo zaživelo na novo, se okrepilo z mlajšimi člani in ob svoji petdesetletnici (leta 1954) zgradilo novo, večnamensko dvorano. S pomočjo prostovoljnih prispevkov in Gasilske zveze Postojna so v sedemdesetih letih nabavili novo opremo s sodobnejšo motorno črpalko in se veselili težko pričakovanega prevoznega sredstva, za zdajšnje čase že starodobnega kombija IMV. Kot v vseh gasilskih društvih se s sodobnejšimi gasilskimi vozili tudi v Slavini lahko pohvalijo šele v zadnjih dvajsetih letih. Po večkratnih zamenjavah trenutno razpolagajo s sodobno intervencijsko opremo in štirimi vozili. Med njimi sta dve za gozdne požare in večja, starejša avtociستا z rezervoarjem za 6000 l vode.

Društvo trenutno šteje nekaj čez 100 članov, od tega jih je 33 v operativnih vrstah, dobre tri desetine je mladincev. Že v letu 2012 so sprejeli odločitev, da ukinejo funkcijo predsednika, in je poveljnik istočasno tudi zakoniti zastopnik društva. Na tem mestu ostaja že dlje časa isti – **Tadej Smrdel**. Povedal je, da od začetka prvega vala epidemije društvo opravlja le nujne naloge, vse ostalo pa stagnira. Dobra novica je, da so začrtane smernice za graditev novega gasilskega doma v doglednem obdobju. Stari, statično nestabilen dom je zaradi poplavnega terena že doživel hujšo poplavo, kot pravi gasilci pa so se leta 2016 sprijeli tudi s požarom v lastnem gasilskem domu. Ko gre za požarno (ne)varnost, ni izjem.

Operativni člani PGD Slavina na vaji v Postojni leta 2015.

Besedilo: Marino Samsa; fotografiji: Tomaž Penko in arhiv društva.

Kar težko je zaobjeti njegovo delo v tem intervjuju, kajti slikar *Leon Zuodar* ima za seboj bogato življenjsko in ustvarjalno pot. Že od mladih let ga dooločata dva svetova – likovna umetnost in skejtanje. Kot prepoznaven slikar je že dodobra uveljavljen v domačem in tudi širšem kulturnem prostoru. S svojo nezamenljivo sliko, z grafiko, na sploh pa z značilno humorno angažirano risbo in likovno izrazno sporočilnostjo se vidno vključuje v sodobno popularno urbano dogajanje in tokove subkulturnih gibanj. Kljub ukrepom v času epidemije se je od lanskega decembra do sredine marca samostojno predstavljaval v galeriji Mednarodnega grafičnega likovnega centra v Ljubljani (MGLC) z odmevno razstavo *The Noodle*, zdaj pa svoja dela razstavlja pod naslovom *Iz druge roke* v galeriji Hiše kulture v Pivki.

■ **Po zaključku študija slikarstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani ste že leta 2005 – skupaj z Miho Pernetom – ustanovili slikarski tandem Beli sladoleđ in istoimensko zinovsko založbo; predstavljala je drugačno, marginalno in eksperimentalno risbo. Za svoje delo sta leta 2011 prejela nagrado skupine OHO. S kakšnimi občutki se ozirate nazaj?**

Beli sladoleđ je močna vez dveh slikarskih bratov, ki ju družijo strast do risbe in slike. Ta kemija je prisotna še iz časov skupnega študija slikarstva na akademiji in je prav tako močna danes, kot je bila v začetkih nastajanja skupine. Še vedno sva aktiven umetniški tandem, le da sva si po več kot desetletju stalnega razstavljanja vzela kratko pavzo. V vseh teh letih neprekinjenega dela nisva

utegnila gledati nazaj. Šele pred kratkim, ko sva preko spleta predavala o najini praksi, sva se čudila, koliko je bilo že narejenega.

■ **Risba je vaša značilna likovna prvina. V vaši umetniški naravnosti vas opredeljuje kot glavni nosilec in medij. Je preprosta, stilizirana, trendovska, zelo duhovita, mestoma zna biti tudi ironična in sarkastična; na sploh močno pritegne pozornost.**

Mogoče tole dopolnim samo z eno simpatično zgodbo. Pred leti so nam iz našega skateparka na stari bencinski pumpi odtegnili kakih 50 starih, zguljenih vinskih plošč. Ena od teh je imela na ovitku mojo humorno risbo, narisano s flomastrom. Na podlagi te smo ostale odtegnjene izsledili preko prijatelja, ki je pregledoval plošče v lokalni *second hand* trgovini.

■ **Med strokovnimi zapisi preberemo, da ste eden od pobudnikov novega risarskega vala pri nas. Spremljamo ga lahko v sočasno obujeni zinovski produkciji, street artu, alternativni stripovski produkciji, telefonski animaciji ...**

Že v študijskih časih me je zanimala risba, ki je presegala meje akademske, študijske, čeprav sem v njej neizmerno užival. Zanimala me je risba kot živa forma; ne samo kot priprava, skica, čačka, ampak kot samostojni likovni medij. Poleg akademske risbe sem iskal inspiracijo v stripu, ulični umetnosti, ilustraciji, tatujih ... Prav z delovanjem skupine Beli sladoleđ sva se risbi še posebej posvetila in jo skušala pokazati kot samozadostno v smislu medija.

■ **Imate neverjetno kreativno domišljijo. Odraža se tudi v nenehnem povezovanju na različnih likovnih področjih in v medijih. Spretno prepletate klasične likovne tehnike s sodobnimi trendi – z družbenimi omrežji v izvirnih vizualnih komunikacijah.**

Risba je zame osebna, dokler jo rišem. V trenutku, ko jo končam, jo najraje delim s fizično ali z virtualno okolico. Interaktivnost medija in njegov komunikacijski potencial sta mi bila od vedno blizu. Treba pa je

vedeti, da bo vsaka javna izpostavitve izzvala reakcijo – ne nujno pozitivno. Tudi negativni odziv je lahko izhodišče za nadgradnjo ali novo delo. Ko medij obvladaš in postane del tebe, se lahko z njim igraš kot z novo igračo.

■ **V zadnjem obdobju ste postavili kar dve večji, med seboj popolnoma različni razstavi. Razstava v MGLC v Ljubljani je bila dobro obiskana in odmevna. Kdo ali kaj je na njej 'The Noodle' in kaj sporoča?**

The Noodle je nizkokvalitetna telefonska animacija, ki zaživi ob posebnih prilikah, predvsem ob kakih potovanjih, širi pa se preko youtube kanala in mailing liste. *The Noodle* je zrcalo hitrega razvoja tehnologije; to je kratka humorna animacijska razglednica, ki te pričaka na mejlu ob prvi jutranji kavi. *The Noodle* je zgodba, ki sega v leto 2014/15, v čas pred poplavo pametnih telefonov in družbenih omrežij. Pred kratkim sem ga predstavil v galerijski različici, kar ni bilo ravno najlažje.

■ **Razstava 'Iz druge roke' napeljuje misel na 'ponovno uporabo'. V slikovitih delih iz različnih materialov ste se poslužili svojstvene reciklaže zavrženih grafik, platen, risb, jih ponovno likovno obdelali in jim dali nove vsebine. Delo *New Body of Work* sestavlja na primer okrog 170 starejših, neuspešnih in zavrženih risb ...**

Dela, predstavljena na razstavi, so nastajala dolgo in počasi. Rad verjamem, da se je razstava med samim procesom dela sestavila sama, zato je bila ena od idej za naslov tudi *Puzzle*. Risbe na papirju so nastajale eno leto, ena za drugo, repetitivno, kot neka dnevna risarska rutina. Slike so se sestavljale še bolj počasi; ročno šivanje večjih formatov zahteva veliko potrpljenja. Je pa zanimivo, kako sta se v koncept razstave vključili dve starejši deli, slikarska inštalacija »D R I P« (slikarski proces kapljanja) in še eno delo s podobno vsebino, ki je do razstave leta živelo zgolj kot risba na papirju. Nekatera dela zorijo dlje časa in čakajo na pravi trenutek. O tem posredno govori tudi razstava – ni treba vsega takoj pokazati, po vzoru socialnih omre-

žij. Za postavitev inštalacije »D R I P« sem moral čakati od leta 2004.

■ **Ste Postojčan, ki pa ima že nekaj let svoj atelje v Hiši kulture v Pivki. Tam ste začeli tudi organizirati ustvarjalni program, razne delavnice in zinovsko čitalnico z duhovitim imenom Zinko Tiček. S kustosinjo Mojco Grmek sta tandem, ki skrbi za odlične razstave in kako-vosten, odmeven program.**

Z Mojco sodelujeva že iz časa mojih ustvarjalnih začetkov, delo v Hiši pa naju je povežalo leta 2014. Preskakovanje med ustvarjalnostjo in organizacijo ter delom z umetniki je včasih težko, po drugi strani pa je energija rednih razstav v sosednjem prostoru ter njihovih avtoric in avtorjev lahko velika inspiracija tudi za moje delo. Poleg organizacijskega in kuratorskega dela Mojce Grmek je treba trenutno omeniti še oblikovalca Jureta Šajna in vsestranskega Marka Šajna. Delovanje Hiše kulture si lahko ogledate na spletu, še bolj veseli pa bomo vašega obiska.

■ **Kdaj pa bomo kakšno vašo manjšo ali celo večjo pregledno razstavo videli v Postojni? Vemo sicer, da ima veliko likovnega potenciala, a skoraj nič galerijskih prostorov.**

Dobro galerijo za sodobno ali likovno umetnost v Postojni pogrešam tudi jaz. Ko bomo imeli primeren prostor, bo čas tudi za pregledno razstavo.

■ **Prijatelji pravijo, da v vsaki, tudi najbolj 'temni' situaciji najdete pozitivno, četudi je ta potem sarkastično zapakirana. Številni mlajši umetniki vas imajo zaradi tega zelo radi.**

Tudi Beli sladoleđ je nastal iz heca, kot enoletno risanje šal, ki sva si jih z Mihom podajala, da bi se spravljala v smeh in dobro voljo. Pogoji dela pri projektu risanja za serijo risank so bili slabi in naporni, zato sva se bodrila z risanjem neumnosti. Po enoletnem, končanem projektu risank sva kupe risb zbrala v prvo skupno delo – knjigo Antišalce (2005). To je tudi temeljni kamen skupine Beli sladoleđ.

■ **Druga ljubezen vašega življenja pa je (že od mladih nog) skejtanje. S svojimi soskejterji in prijatelji ste močno zaslužni za zgodovino skateparka v Postojni. Kot povezana zanesenjaška skupnost ste ga gra-**

dili in ga še – prostovoljno, s svojimi rokami. V tem času ste navdušili in vzgojili že mnogo mladih.

Zgodba skateparka Pumpa je nekaj bolj pomembnega, kar smo kot rolkarski kolektiv dosegli. To je rezultat naših potovanj, prijateljstva, trme in želje po lokalnem skateparku. Ta danes presega naše začetne interese, saj je mesto druženja mladih in starejših skejterjev in skejterk praktično iz celega sveta in sploh vseh, ki jih ta subkultura zanima. Upamo, da se bo zgodba Pumpe nadaljevala tudi v prihodnosti, po mlajših rolkarskih silah.

■ **Še eno vaše veliko veselje je glasba. Imate menda prav super zbirko vinilnih plošč, ki oživijo ob posebnih priložnostih tudi za DJ-a?**

Glasba je nepogrešljivi del mojega ustvarjanja. Upam si trditi, da nobeno moje delo v zaprtem prostoru ni nastajalo brez glasbe. Slike, risbe, grafike in zini imajo včasih tudi kak dopis, ki izhaja iz trenutne glasbene inspiracije. Po navadi si v ateljeju vrtim glasbo s plošč (vinilk) in kaset. Poslušanje vinilk zahteva od poslušalca pozornost: vzeti si moraš čas in se glasbi fizično posvetiti. To je skoraj neke vrste obred in pri tem vidim podobnost s slikanjem in z ateljejsko prakso.

■ **Kaj sporočate ob zaključku z mislijo in besedo mestu in svetu?**

Nas so učili, da so reprodukcije slikarskih del v knjigah zgolj za motivacijo, da bi se kot bralci do sebi ljubih slik poskušali dokopati fizično, če je to le mogoče. Danes s preletavanjem umetniških del po telefonu in z neskončno količino teh popolnoma izgubljam občutek za original, za izkušnjo in avro, ki sta fizičnemu umetniškemu delu edinstvena.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Tadej Vaukman, arhiv MGLC.

Se še spominjate duhovitih grafitov velikih lubenic na grdih, propadajočih fasadah Postojne pred kakšnimi 15 leti, ki so mu jih pripisali; pa umetniškega tandema Beli sladoleđ, ki so ga gostili pred desetletjem celo v ZDA in po Evropi? In nemara morda še ne veste, da se je pred nekaj leti podpisal tudi pod velik stenski kašipot – simpatičen mural na koncu Viča ob vstopu v center Ljubljane?

PUM-O obeležil dve leti delovanja

Program PUM-O (Projektno učenje mlajših odraslih) brezplačno pomaga udeležencem do dokončanja izobraževanja ali usmeritve na poklicni poti. Namenjen je mladim od 15. do 26. leta starosti. Postojnski program poteka celo leto in ga trenutno obiskuje 22 udeležencev z vseh koncev regije. Tudi pri njih so delavnice in individualni pogovori več mesecev potekali na daljavo, zato so bili vrnitve v svoje prostore še kako veseli. 1. aprila so obeležili dve leti delovanja.

Pumovci skrbijo za vrt v sklopu projekta Užtini in čutni parki.

Program PUM-O poteka v okviru Ljudske univerze. Na voljo je brezplačno, saj je financiran iz državnih in evropskih sredstev Evropskega socialnega sklada. PUM-O pomaga mladim na različnih področjih. »Imamo tudi udeležence, ki se šolajo redno, a imajo tako velike učne težave, da po šoli prihajajo še k nam. Pokrivamo vse. V prvi vrsti pomagamo tistim, ki potrebujejo pomoč na trgu dela,« pravi mentorica Ksenja Sulič. V zadnjem obdobju opažajo pri udeležencih tudi vse več duševnih stisk, ki so posledica epidemije. Mentorji jim podajo roko tudi pri krepitvi samozavesti, postanejo nekakšni varuhi udeležencev. Nekateri sklonejo s šolo, ko ti zaradi vedenjskih, čustvenih ali drugačnih motenj ne morejo biti prisotni pri pouku, pedagoško pogodbo. Tako jih sistem ne pusti na cedilu.

Ksenja Sulič obrazloži, da jih vpeljejo »v program za deset mesecev, z možnostjo podaljšanja«. Nato se vključijo v delovni proces ali študij. Gojijo skrb za sočloveka. Tudi po dopolnjenem 26. letu rade volje odprejo vrata nekdanjemu so-

delujočemu, ki morda potrebuje le kakšen nasvet. Ne le to, priseljenci se pri njih lahko naučijo slovenskega jezika, pri druženju z ostalimi udeleženci pa znanje še krepijo. Program je obrodil sadove, »kar nekaj udeležencev je dobilo zaposlitev, kar nekaj se jih je ponovno vključilo v šolanje,« še dodaja Suličeva.

Lansko praznovanje prve obletnice programa so odnesli strogi epidemiološki ukrepi, letošnja obletnico so dan pred prvim aprilom le na kratko obeležili. Udeleženci programa so želeli ostati anonimni, a so vendar podali razloge, zakaj so se pridružili. »Za PUM-O sem izvedela od svetovalne delavke na šoli. Takoj sem jih poklicala in se vpisala v program. Mentorji v programu so zelo prijazni in mi pomagajo pri premagovanju učnih težav. Sedaj sem v programu že nekaj mesecev in v tem času sem popravila vse ocene. To mi brez pomoči PUM-O programa ne bi uspelo,« je dejala ena od udeležencev.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: arhiv PUM-O.

Znane so prijave za vpis na srednje šole

Ministrstvo za šolstvo je v začetku aprila objavilo seznam stanja prijav v sekundarno izobraževanje za prihodnje šolsko leto. Bodoči dijaki so imeli ta mesec še čas, da svojo prijavnico prenesejo na drugi izobraževalni zavod. V dveh postojnskih programih je zanimanje preseгло prosta mesta. Prvi krog vpisa na srednje šole bo sicer potekal v juniju.

Na **Srednji gozdarski in lesarski šoli** vsaj na štirih izobraževalnih programih omejitev skoraj zagotovo ne bo. **Ravnateljica Cvetka Kernel** pravi, da so številke primerljive s tistimi iz preteklih let in malce boljše od lanskih. Bodoči dijaki očitno niso dali med prioritete bližine stalnega bivališča, saj se po trenutnih podatkih v Postojno »vračajo dijaki iz Zgornje savinjske doline«. Večje število prijav od vpisnih mest je v programu Zdravstvena nega. »Verjetno se bodo v tem programu karte še premešale, saj je tako v Ljubljani kot tudi v Izoli v tem programu glede na razpisano število mest kar precej presežka, in težko je napovedati, kam se bodo ti preusmerili,« je še dodala Kernelova.

Podatki za Šolski center Postojna kažejo, da je največ zanimanja za Gimnazijo in poklic strojnega tehnika. Toda če bodo v Postojni in Ilirski Bistrici brez večjih težav zapolnili gimnazijske oddelke, je pri strojnem tehniku povpraševanje preseгло ponudbo. **Ravnateljica Helena Posega Dolenc** pravi, da so s prijavnimi sicer zadovoljni, a pri strojnih tehnikih predvidevajo omejitve vpisa. Upoštevali bodo zaključne ocene obveznih predmetov zadnjih treh osnovnošolskih razredov. Ob tem sicer še poudari, da imajo »prosta mesta v programih orodjar in avto-serviser; oba po zaključku šolanja z vpisom na program strojni tehnik – poklicno-tehniško izobraževanje prav tako omogočata pridobiti izobrazbo strojni tehnik«. Na vprašanje

Zanimanje za šolanje v programih Šolskega centra Postojna je tudi letos veliko.

o vplivu epidemije na izbiro šolanja v bližini domačega kraja pravi, da tega na šolah še niso analizirali, vendar »po prvih informacijah osnovne šole poročajo o zelo razpršenem vpisu v različne programe«.

Nekoliko drugače je v **Vzgojnem zavodu Planina**. »Dijake lahko namreč na novo vpisujemo tudi med samim šolskim letom, s čimer dobijo možnost, da šolskega leta ne izgubijo,« sporoča **ravnateljica dr. Leonida Zalokar**. **Psihologinja Marija Debevec** pojasnjuje, da so njihovi oddelki manjši in delujejo

kot dislocirana enota srednjih šol. Programi obdelovalec lesa, pomočnik v tehnoloških procesih ter pomočnik v biotehnikih in oskrbi spadajo v dveletno nižje poklicno izobraževanje. »Prosta mesta so običajno slabše zasedena na začetku šolskega leta in se potem med šolskim letom polnijo. Trenutno so prijavljeni samo naši učenci 9. razreda, saj naš sistem dela že pozna in vidijo prednost, da ostanejo pri nas,« je še zaključila.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Tomaž Penko.

Slovenski in švedski učitelji na virtualni konferenci

Pred meseci smo bili kritični do začasnega zaprtja domačih izobraževalnih ustanov, ki nudijo pouk s prilagojenim programom. Ti so »na Švedskem ves čas epidemije odprti. Na daljavo se šolajo le posamezni učenci za čas karantene,« pravi Saša Pivka, vodja projekta Erasmus+ in učiteljica na Osnovni šoli Miroslava Vilharja. To je le eden od utrinkov večdnevne virtualne konference, na kateri so si učitelji partnerskih šol izmenjali načine poučevanja otrok s posebnimi potrebami, pridobili nove kompetence in predstavili primere dobrih praks.

Podpora učiteljem in opolnomočenje učiteljskega poklica spadata med cilje projekta Erasmus+.

Osnovna šola Jožeta Krajca Rakek že vrsto let uspešno sodeluje s švedsko šolo Grindskolan. Pred dvema letoma so se skupaj pridružili projektu mednarodne izmenjave Erasmus+ in povabili tudi **Osnovno šolo Miroslava Vilharja**. Razlog za to je, ker je »švedska šola organizirana na podoben način kot naša, v isti stavbi se šolajo učenci v rednih oddelkih in učenci v prilagojenem programu,« pojasnjuje **Saša Pivka**. Načrtovali so dve izmenjavi tako učencev kot učiteljev, zaradi pandemije sta padli v vodo. Da bi le izkoristili prednosti mednarodnega sodelovanja, so za učitelje pripravili virtualno konferenco. V začetku februarja so imeli strokovni predavanja, drugi del konference so izvedli ob koncu marca.

Slovenski in švedski redni osnovnošolski program sta zastavljena podobno, pri šolanju otrok s posebnimi potrebami pa izstopajo določene razlike. »Švedski učitelji

so izpostavili red in strukturo, ki veljata za naš sistem. Navdušili so jih primeri dobrih praks, ki jih uporabljamo pri svojem delu – od Brain Gyma, doživljajske pedagogike in govorne terapije do vključevanja psa v pouk. Presenečeni so bili, koliko računalniškega znanja smo si učitelji pridobili v času šolanja na daljavo. Slovenski učitelji na drugi strani smo izpostavili mnogo bolj fleksibilen sistem prehajanja in usmerjanja otrok s posebnimi potrebami ter vključevanje mladostnikov v vsakdanje delo na šoli,« je povzela Saša Pivka. Slednje označuje kot izziv bližnje prihodnosti. »Ti mladi namreč ostajajo v naši šoli do 26. leta, in to bi morala biti odlična popotnica za življenje in delo, ki ga nadaljujejo v varstveno-delovnih centrih, kamor se vključijo.«

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: zajem slike.

Ekoturizem Hudičevce

Med epidemijo je postala hrana iz lokalnih virov še pomembnejša dobrina. Tudi na Postojnskem je kar nekaj ponudnikov, ki prodajajo domače izdelke. Imamo lepo število ekoloških kmetij, nekatere pa svoje izdelke pretežno ponudijo gostom, ki koristijo njihove ostale storitve. Ena takšnih je tudi kmetija pri Razdrtem, ki se zadnja leta predstavlja pod imenom Ekoturizem Hudičevce.

Hudičevce je posebna zgodba. Med domačini je sinonim za priljubljeno kmetijo, sicer pa je to tudi ime zaselka pri Razdrtem. Nekoč je »na tem posestvu živel baron Rossetti. Tu je imel rezidenco, bil pa je iz Trsta,« pojasni eden od mlajših v družini – **Matija Simčič**. Nekdaj je pri potoku stal mlin, kjer je živela oskrbnica. Z njo je povezana tudi legenda o imenu kmetije. Baron je posestvo prodal razdrški cerkvi, kasneje ga je odkupil Anton Bole, eden od prednikov družine. Gradnja avtoceste je bila za kmetijo pravzaprav blagoslov, čeprav je njihovo območje razdelila na dva dela. Matija svojo nono **Pavlo** oriše kot pionirko na področju združevanja kmetije in turizma. »Nono in nona sta videla priložnost. Delavci so po koncu dneva prišli sem nekaj popit, naslednji dan še malo več. Potem se jim ni dalo domov in so tu prespali. Če so bili lačni, so jim dali še jesti.« Tako se je rodila zamisel in se hitro razvila – najprej z dvema sobama, danes imajo na voljo že 62 ležišč. Leta 2014 so odprli novo stavbo z apartmaji. Anekdota o prvih gostih res ne manjka. »Je nona še streho delala, ko se je pripeljal avtobus. Jim je rekla, naj počakajo deset minut, da konča, se je šla umiti in skuhat. Za današnje čase je to nepredstavljivo,« pove Matija.

Pri hiši res ne manjka pridnih rok, tam je namreč odraslo kar deset otrok, če govorimo samo o podmladku **Emilijana** in njegove žene **Katje**. 26-letni Matija Simčič pa je s prevzetim delom odgovornosti dal staršema vedeti, da se za nasledstvo ni treba bati. Govorila sva o novih izzivih v turizmu in agronomiji ter o zamislih za prihodnost. Pravi, da so otrokom doma vedno dopuščali, naj se poklicno usmerijo tja, kjer jim to najbolj ustreza. Nekaterim je delo na kmetiji zlezlo pod kožo. Ko je Matija kaj predlagal, ga je oče spodbudil, naj poskusi sam. Pravi, da so že skoraj dvajset let usmerjeni ekološko. »Ta trajnostni princip je pri nas že od nekdanj.« Prepričan je, da gost to lahko prepozna že na prvi pogled. »Pri taki stvari moraš stati za tem. Ne sme ostati samo na papirju.«

Oslji so že dolgo časa zaščitni simbol kmetije, ki ima lepo število glav živine. »Goveda je okoli 40

Na kmetiji Hudičevce so že skoraj dvajset let usmerjeni ekološko in mladi gospodar Matija Simčič gre po tej poti naprej.

glav, 150 ovc, 22 oslov, 11 konjev, koze. Jahanje ponujamo že drugo sezono.« Brez pasje podpore, saj pazi na drobnico, seveda ne gre; po posestvu se potika tudi kakšna mačka, ki komaj čaka na crkljanje. Nekaj sadnega drevja je dovolj za marmelade, te postrežejo ob zajtrku. Posledice letošnje pozebe pa še niso jasne. V krušni peči spečejo hrustljav kruh, in v zadnjem zahtevnem obdobju so pridobili nekaj rednih odjemalcev. Seveda je količina za eno peč omejena in v sezoni bodo morali v prvi vrsti poskrbeti za obiskovalce kmetije. »Že drugo leto se specializiramo za ponudbo polpenzionov za goste, ki

»Predlog po načelu naberite si sam je za nekatere nekaj nepredstavljivega.«

tu prespijo – da tem ponudimo čim več. Med epidemijo smo ponudbo še dodatno nadgradili.« Tudi okoliški sobodajalci včasih predlagajo svojim gostom večerjo v Hudičevcu. Časi so se sicer spremenili, s tem pa tudi struktura gostov. »Prej smo vse prodali tukaj, niti ni bilo potrebe po zunanjih odjemalcih.« Ob zaustavitvi javnega življenja pa so se hitro odzvali in preusmerili prodajo svojih izdelkov. »To ni bila nekakšna rešilna bilka, ampak optimaliziranje dela brez zmanjševanja živali.« Mesne dobrote ostajajo njihova specialiteta. Gostom in domačinom želijo ponuditi izdelke v trgovinici na kmetiji, ta bo dokončana v kratkem. Tam si bodo lahko izbrali dišečo salamo ali drugo poslastico. Radi bi

obdržali stik z domačini, saj ga v zadnjem letu dobro gojijo. »Vsak dan je tu drugačen. Med tednom niti ne delamo kosil.« Konec koncev je to kmetija, kjer že skrb za živali vzame veliko časa. Če bi jih radi obiskali, ste dobrodošli, zaželeno je le, da jih prej pokličete.

Turistični boni so jim lepo zapolnili lansko sezono. »Prej smo imeli sigurno 92 % tujcev. Če bi bile meje bolj odprte, bi jih bilo verjetno še vedno precej.« Sprašuje se, kako bo v letošnjem poletju. Domači gostje so bili lani več kot zadovoljni. »Veliko jih je reklo, da bi bili tu kar cel teden, če bi vedeli, da je Obala tako blizu. Nekateri so se še isto sezono vrnili.« V bližini so uredili nekaj poti, odlične za kratke sprehode, in to je le še en košček v mozaiku dodatne ponudbe. »Velikokrat si izmišljujemo preveč stvari. Že osnove, interpretirane na pravi način, so res dodana vrednost. Če že pri konju poveš, kakšna žival je, da se jo lahko krtači in podobno, je to dovolj.« Ravno tako je pri hrani na krožniku. Domača hrana »je za nas že samoumevna«, za goste pa nekaj posebnega. Predlog po načelu *naberite si sam* je za nekatere nekaj nepredstavljivega. »Te debelo gleda, trikrat te bo vprašal, če res lahko.« Matija pravi, da se je začel zavedati, kako ljudje po cele dneve gledajo v beton in asfalt, življenje na kmetiji pa doživijo enkrat letno na dopustu. Ekoturizem Hudičevce je poln novih zamisli, nekaj se jih bo uresničilo že v kratkem. V teh, za turizem težkih časih je po mnenju Matije rešitev v povezovanju.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Tomaž Penko.

Knjižnica spodbuja branje in ustvarjalnost in vabi na razstave

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna se v tej pomladi vključuje v bralna projekta, prtiličje knjižnice pa hkrati lepo dopolnjujeta razstavi – fotografska Skriti zakladi (predstavili smo jo v marčevskem Postojnskem prepihu) in slikarska Mandala DOTika Tatjane Čermelj.

Prvi projekt, v katerem sodeluje knjižnica, je ustvarjalno tekmovanje **Noč knjige** – za najboljšo izvirno fotografijo **Brati, in ne spati!** Začel se je 6. aprila in bo trajal do 6. maja, na njem pa lahko sodelujejo otroci, stari od 7 do 12 let (več informacij na spletni strani in FB strani knjižnice). **Primorci beremo** – bralni projekt primorskih splošnih knjižnic (začel se je 23. aprila) – je namenjen odraslim bralcem.

Avtorica razstave mandal **Tatjana Čermelj** je Postojnčanka, a živi v Gorenjah in se že petnajst let ljubiteljsko ukvarja s slikanjem. Zadnja tri leta pa je začela ustvarjati zdravilske slike in mandale. Koncept mandale jo je pritegnil, ker v sebi zdru-

žuje veliko modrosti, ki so jih poznali že naši predniki, in po njih živi. Mandale je uporabljalo veliko kultur: od budizma in hinduizma do Aboridžinov in Hopi Indijancev, uporabljali so jih celo starodavni alkimisti.

Ustvarjanje mandal nudi avtorici uživanje v kreativnosti, hkrati pa s tem ustvari tudi izdelek, ki nudi energijsko podporo in je lep okras. Mandale slika oziroma z vso natančnostjo snuje z neštetimi barvnimi pikami, zato tudi nekoliko simbolno zapisan naslov Mandala DOTika (dot pomeni v angleškem jeziku pika). Poleg slikanja se avtorica ukvarja tudi z vodenjem meditacij in s svetovalno terapevtskim delom ob uporabi sodobnih, kvantnih tehnik in glasbenih vilic.

Vsaka od Tatjaninih mandal je unikatna, stkana iz mnogoštevilnih pik, živahnih barv in čarnih vzorcev.

Prek spleta in v živo organizira tudi delavnice risanja mandal. Kot poudarja, nas mandala pritegne in zaposli naš um, tako da se miselni procesi zaustavijo in se analitični um uspava. Takrat dobi naš ustvarjalni um nekoliko več prostora za delovanje, kar posledično vodi v višjo zavest oziroma zavedanje. Te močne vibracije pa nam pomagajo vzpostaviti notranje ravnovesje.

V današnjem času so mandale postale priljubljen simbol pri meditaciji, saj ta pomaga okrepiti fokus, utišati misli, se boriti proti stresu, tesnobi in depresiji, ceniti lepoto narave ter oblikovati večjo povezanost s samim seboj in s svojo ustvarjalnostjo.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: osebni arhiv Tatjane Čermelj.

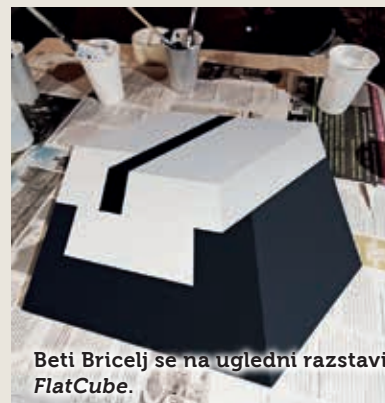
Slikarka Beti Bricelj razstavlja na Kraljevi akademiji v Edinburgu

Galerije, muzeji in drugi kulturni hrami po Evropi in svetu so zaradi zdravstvenih ukrepov v večini zaprti, umetniki pa ves čas ustvarjajo in razstavljajo, kolikor je le mogoče. Veliko razstav je tako možno videti prek spleta. Tako tudi ugledna Kraljeva akademija v Edinburgu (na Škotskem) – ustanovljena leta 1826 – svojo 195. najboljše leto razstavo sodobne umetnosti in arhitekture na Škotskem prvič predstavlja v digitalni obliki. Na razstavo je bila povabljen tudi naša slikarka geometrijske abstrakcije Beti Bricelj.

Aktualna razstava predstavlja jedro razstavnega programa akademije, ki spodbuja odličnost vizualne umetnosti in zagotavlja platformo za škotsko umetnost skupaj z mednarodnimi umetniki. **Beti Bricelj** se na razstavi predstavlja s sliko *C8* iz serije *FlatCube*. Ta se zdi na hitro kot tridimenzionalna kocka. Bolj poglobljen pogled pa nam razkrije, da gre za sliko navideznega

predmeta, ki v resničnosti pravzaprav ne more obstajati. Iluzija je v obliki in izvirno domišljeni črno-beli izpeljavi tako prefinjeno zavajajoča, da pogled nanjo gledalca zapelje v nerealno percepcijo.

S serijo *FlatCube* se Beti ukvarja že od leta 2017, ko je bila ena od njenih navideznih kock tudi nagrajena – na razstavi *Izvor v geometriji* v Muzeju za geometrijo in

Beti Bricelj se na ugledni razstavi predstavlja s sliko *C8* iz serije *FlatCube*.

MADI umetnost v Dallasu v ZDA. V tej seriji avtorica raziskuje različne perspektive, globine, navidezne prostore oziroma iluzijo. Ukvarja se z zaznavanjem prostora (dojemanjem predmetnega sveta), da ponazori resnico in hkrati ustvarja nove, neresnične resnice, da izzove opazovalca.

Naj še spomnimo na razstavo *Multilayer Vision 20/20* v Raum

Schroth v Museum Wilhem Morgner Soest v Nemčiji. Odprli so jo lani oktobra, a so ogled zaradi epidemije podaljšali vse do 25. aprila letos. Beti razstavlja na njej med ostalimi mednarodnimi, vidnimi imeni na področju konkretne umetnosti delo iz serije *Optima forma*.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: osebni arhiv Beti Bricelj.

Praznične linije

Na večer občinskega praznika je Občina Postojna pripravila osrednjo prireditev v spletni različici, v središče pa postavila lanske prejemnike občinskih nagrad: Franka Blažina, Magdo Jakin Černe, Srbsko prosvetno društvo Nikola Tesla in Dragano Čolić. Poslušalci so si prireditev z naslovom Praznične linije lahko ogledali na Youtube kanalu Občine Postojna in na TV Kolut.

Lanske nagrajence smo podrobno predstavili v aprilski številki Prepiha, a naj spomnimo: naziv častni občan občine Postojna je prejel **Franko Blažina** iz Hruševja, ki je v sedmih desetletjih udeleževanja v Postojnski godbi 1808 zaznamoval občino Postojna neizbrisno. **Magda Jakin**

Černe s Prestranka je prejela priznanje 23. april za ustvarjalno in angažirano delo na različnih področjih, predvsem pa v krajevni skupnosti Prestranek ter na področju šolstva, ohranjanja tigrovskega izročila in vrednot NOB. **Srbsko prosvetno društvo Nikola Tesla** iz Postojne je prejelo zlato priznanje za društveno

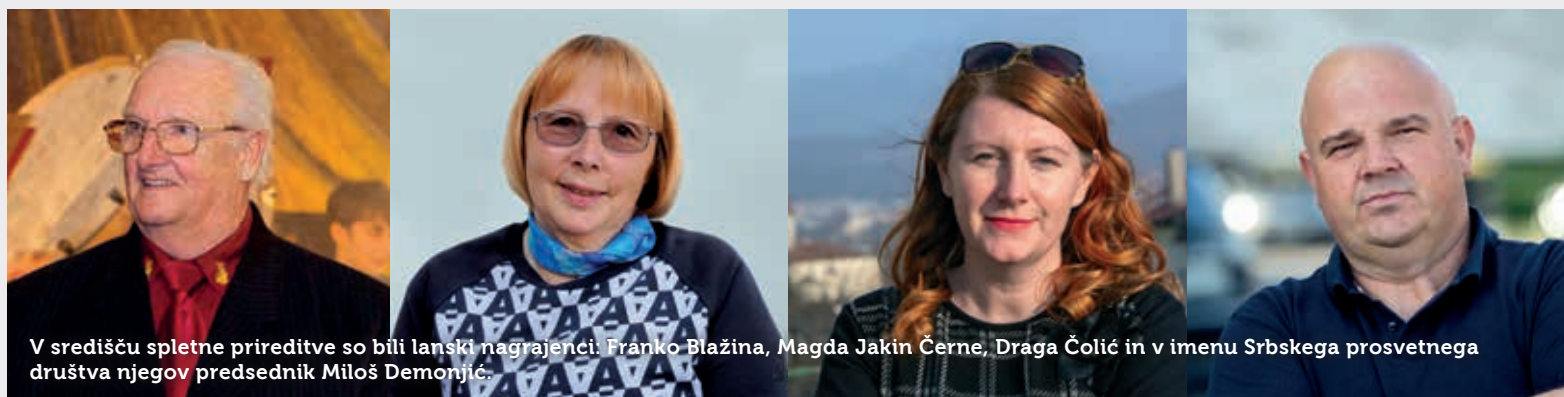
udeleževanje in promocijo občine Postojna. Kulturna ustvarjalka, scenaristka in režiserka **Dragana Čolić** iz Orehka pa je prejela srebrno priznanje za prispevek pri razvoju kulturno-družbenih vsebin v občini, s poudarkom na velikem naboru filmskih izdelkov, povezanih z osebnostmi in zgodovino naših krajev.

Župan Igor Marentič je na občinski praznik nagrajence obiskal na domu in jim čestital, v svojem govoru pa izpostavil njihove zasluge in njihov prispevek za našo skupnost. Čestital je tudi vsem občankam in občanom ter spomnil na vrednote, ki jih gojimo z občinskim praznikom. V »pre-

seku« prejšnjega leta je izpostavil dosežke, ki dokazujejo, da delo na Občini tudi v koronskem letu ni zastalo. Vsi nagrajenci so v svojih nagovorih izrazili zahvalo za priznanje.

Kulturni program so sooblikovali **Brata Jurca feat Klun, Mia in Gašper Rebec, Tomaž Nedoh, Sidonija Zega** in člani **Srbsko-prosvetnega društva Nikola Tesla**. Z ilustracijami nagrajencev in Postojne ga je dopolnil **Boris Oblak**.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: zajem slike.

V središču spletne prireditve so bili lanski nagrajenci: Franko Blažina, Magda Jakin Černe, Draga Čolić in v imenu Srbskega prosvetnega društva njegov predsednik Miloš Demonjić.

Popestrite si večer s Kšoppovim koncertom

Klub študentov občin Postojna in Pivka pripravlja koncertne večere v času, ko se jih še ne smemo udeležiti v živo. Matic Marentič & V. Dimenzija, Brata Jurca ter Sandi MVP & Izič so se odzvali na marčevsko povabilo. Postojna pa je špilala tudi aprila. Mya je s svojim bratom nastopila 4. aprila, teden zatem je prišla še bratska naveza, ki se skriva pod imenom Nefarious Vermin.

Na osmem Kšoppovem koncertu je nastopil dvojec Nefarious Vermin.

17-letna **Mia Rebec** (z umetniškim imenom **Mya**) in njen 13-letni brat **Gašper** sta prestopila prag Kšoppove dnevne sobe prav na veliko noč. Postala sta najmlajša izvajalca projekta *Postojna špila*. Mia je med drugim zapela svojo prvo avtorsko skladbo *Bonfire night*, navdih zanjo pa dobila na Kšoppovem kresovanju. Gimnazijka Mia se zelo udobno počuti v angleščini, zapela pa je tudi v maternem jeziku. Povabila je na Špil ligo – tekmovanje srednješolskih glasbenih ustvarjalcev – v organizaciji Kina Šiška. Na njem je skupaj z bratom sredi aprila izvedla polfinalni nastop.

Dvojec z imenom **Nefarious Vermin** je poskrbel za osmi Kšoppov koncert. Dolgolasa brata **Nik in Erik** iz Velikega Otoka sestavljata postojnski D-beat death metal duet, kot je klub zapisal v povabilu. Brata sta samouka, metal glasbo sta pobl-

že spoznala že v osnovnošolskih letih. Pravita, da igrata tudi v drugih bendih.

Vse koncerte si lahko znova ogledate na Facebook strani in Youtube kanalu kluba. Ekipa projekta želi pripraviti vsaj še en prenos, načrtuje tudi izbor najboljših utrinkov z vseh koncertov. Klub se javno zahvaljuje celotni ekipi tega projekta. Za kakovostno videoprodukcijo skrbi AS video **Anžeta Stegla** v sodelovanju z Alenfra productions **Alena Franetiča**, za zvok pa **Primož Petohele**. **Živi Muhič** so prepustili foto material, **Mehmedu Muhoviću** pa povezovanje koncertov. Kot vodja projekta je podpisan **predsednik Kšoppa Benjamin Agić**.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Živa Muhič.

V čistilni akciji je sodelovalo več kot 650 ljudi

V soboto, 17. aprila, se je v občini Postojna odvijala tradicionalna čistilna akcija. Uspešno so jo izpeljali taborniki Rod kraških viharnikov Postojna, Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov Postojna, krajevne skupnosti in Občina Postojna. Pridružila so se tudi različna društva, posamezniki, skupine, sodelovalo pa je tudi veliko otrok.

V čistilni akciji je združilo moči 660 prostovoljcev – v Postojni je sodelovalo 100 posameznikov (v večini so bile družine z otroki), v ostalih krajevnih skupnostih 330 posameznikov, medtem ko se je 230 članov različnih društev priključilo akciji na različnih lokacijah v občini. Akcija je tudi tokrat v prizadevanju za čisto naravo povezala različne generacije, med sodelujočimi je bil tudi **župan Igor Marentič**.

Prostovoljci so med drugim očistili najbolj problematične onesnažene predele, na novo so odkrili

nekaj divjih odlagališč – med njimi za Epicom v Kazarjah ter med Kolodvorsko cesto in Volaričevo ulico v Postojni. Ker se je v koronskem letu povečalo število sprehajalcev, lani pa čistilne akcije zaradi zdravstvenih ukrepov ni bilo, so se posledice odražale tudi v količini odpadkov.

Žal letos ob koncu akcije zaradi ukrepov ni bilo družabnega zaključka, kot je bila to navada v preteklosti.

Besedilo: Polona Škodič; fotografije: Tomaž Penko, Marino Samsa, Igor Marentič in arhiv krajevnih skupnosti.

V Šmihelu pod Nanosom se je čiščenja vasi in okolice udeležilo dobre tri desetine vaščanov.

Medtem ko več generacij prostovoljcev v Postojni vsako leto združi moči na čistilni akciji, ...

Tudi v Brezju pod Nanosom se je čiščenja udeležila številna mlajša generacija. Dela ni bilo preveč, saj je vas manjša in skušajo vse počistiti sproti.

... nekateri brezbrizno onesnažujejo naravo.

Na Dilcah so si malico privoščili že med samo akcijo, zato je udeležba na sliki manjša, kot je bila dejanska.

Prvo pobudo za čistilno akcijo so pred 20 leti dali taborniki. Rod kraških viharnikov je namreč takrat obeleževal svojo 50-letnico. V letošnjem juniju bodo slavili že sedem desetletij.

V Grobiščah je čistilna akcija povezala otroke, mlade in mlade po srcu.

Tudi na Prestranku so prostovoljci nabrali precej odpadkov.

Orehočci vedno strnejo vrste, ko gre za dobrobit ljudi in narave.

Planinsko polje bo zdaj lahko zelenelo, očiščeno smeti.

Ribica iz reke Pivke v karanteni

Reka Pivka ob obilnem spomladanskem deževju hitro naraste, a običajno kmalu tudi presahne. V presihajočih tolmunih ob Štivanu in še nižje do pritoka Stržen pa ostanejo nemočne ribe, ki jih enkrat do dvakrat na leto rešujejo domači ribiči. Tako je bilo tudi pred mesecem dni, a tokrat je ribiče čakalo presenečenje, saj je bila med njimi človeška ribica.

Predsednik Ribiške družine (RD) Postojna Martin Miklavc je povedal, da je začela reka Pivka v prvi polovici marca močno usihati, zato so se ribiči takoj lotili reševanja rib iz tolmunov pod Prestrankom. Zaključili so ga šele konec meseca pod mostom v Štivanu in ob tem poleg številnega ribjega drobiža izlovili približno 30 ščuk, 40 linjev in 60 klenov ter jih v bazenu s kisikom prepeljali v nižje predele reke Pivke.

Med ribami se je tokrat znašla tudi človeška ribica, zato so

poklicali Jamski laboratorij Tular v Kranju. »Ribico so odpeljali v trimesečno karanteno, da ugotovijo morebitno okužbo z invazivnimi tujerodnimi glivicami ali s kakšno drugo boleznijo. Če bo z njo vse v redu, jo bodo kasneje vrnili v najbližjo primerno podzemno vodo,« je povedal Miklavc. Takšnega primera še ni srečal, a je od domačinov že slišal, da v času velikih vod narava izvrže iz podzemnih izvirov tudi kakšno človeško ribico.

Po Miklavčevem mnenju je Pivka čudovita reka, in bi se lahko primer-

Ribiči so pri reševalni akciji rib iz presihajoče Pivke našli na človeško ribico.

jala celo s Sočo. Žal redno presiha, zato njena lepota kmalu izgine, svoje pa dodajo še brezvestneži. Kot so ob čiščenju ugotovili ribiči, domačini vanjo mečejo tako rekoč vse – od koles, delov avtomobilov in gum do salonitnih plošč. Poleg meteornih vodov so opazili tudi cev, iz katere iztekajo v vodo fekalije. »Tako ko bo mogoče, bomo ta del korita reke Pivke očistili, vendar

bomo potrebovali pomoč konjeterjev in tehnik, da bomo iz reke potegnili težje kovinske konstrukcije in karoserije,« napoveduje ribič, zadovoljen, da lani (kot v preteklih letih) vsaj pogostih onesnaženj z gnojivko v reki Pivki ni bilo.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: RD Postojna.

Postojnska futsal ekipa si je v prvi tekmovalni sezoni nabrala dragocene izkušnje.

FUTSAL

Končalo se je tekmovanje v 2. Slovenski futsal ligi sezona 2020/21. V njej je prvič nastopala tudi ekipa Svet savn MNK Proteus Postojna. Postojnčani so v družbi šestih ekip osvojili mesto povsem na začetju.

Prvak je postal Meteorplast Ljutomer (26 točk). Postojnčani so zbrali po eno točko na tekmah proti Benediktu (7 : 7) in Ajdovščini (5 : 5), vendar so na zadnjih dveh ob zaključku prvenstva prikazali opazen napredek. Najboljši strelci so bili **Jovan Desič** (8 golov) ter **Denis Žvab** in **Danijel Vukajlovič** (vsak 5 golov). «S premierno sezono v ligi smo zelo zadovoljni, saj nam je bil osnovni cilj nabiranje izkušenj in uigravanje povsem na novo sestavljene ekipe. Na nekaterih tekmah smo bili veliko bolj izkušenim nasprotnikom povsem enakovredni in smo prikazali dopadljivo igro. Za prihodnjo sezono načrtujemo okrepljeno ekipo z željo po višji uvrstitvi in da se na tri-

ZANIMIVOSTI

Konji na daljavo

Zaradi epidemije so pri Konjeniškem klubu Postojna svojo izobraževalno delavnico za otroke pripravili kar prek spleta. Nedavno so s pomočjo malih kreativnih rok izdali tudi slikanico, ki je na voljo v fizični in spletni obliki.

Konjeniški klub Postojna je 9. aprila izvedel spletno izobraževalno delavnico za otroke do 12. leta starosti z naslovom *Spoznaj konja*. Vodila jo je **Valentina Volk**, tajnica društva in dolgoletna ak-

tivna članica kluba. Otrokom je – tudi s pomočjo video posnetkov – na njim ustrezen način predstavila ježo, skrb za konja in previdnost pri prevažanju te plemenite živali.

KEGLJANJE

Tretji konec tedna v aprilu so začeli tekmovati tudi kegljači in kegljavke, vendar ne v elitni članski konkurenci.

Mlajše klubske selekcije lahko vadijo na kegljiščih že nekaj časa, seveda ob upoštevanju zdravstvenih ukrepov; in prav ti so spomladi odprli novo tekmovalno sezono. Na kegljišču v Kranju je bilo namreč odigrano prvo državno prvenstvo v pandemiji za mlajše člane in članice do 18 let starosti tako v posamični kot ekipni konkurenci. V 1. in 2. krogu je zaradi trenutnih razmer nastopilo manjše število ekip od pričakovanih, med njimi tudi kegljači (ne pa tudi kegljavke) Proteusa Postojna v postavi: **Anže Cej, Matevž Vilhar, Rok Grželj in Luka Čadež**.

NOGOMET

Po dolgem prisilnem počitku se bodo na zadnjo aprilsko soboto in nedeljo vrnili na nogometne zelenice tudi tretjeligaši v obeh skupinah. V 3. SNL – zahod nastopa tudi FC Postojna in zavzema trenutno visoko četrto mesto.

Mednarodno obarvana postojnska ekipa se bo morala močno potruditi, da obnovi ustrezno moštvo za nadaljevanje prvenstva. V skrajšanem nadaljevanju bodo nato bolj uvrščene enajsterice igrale v ligi za prvaka, slabše pa za obstanek. Skupno bodo v sezoni 2020/21 odigrale 20 prvenstvenih tekem.

BALINANJE

Ponovno bodo zaživela ekipna balinarska prvenstva, pozneje verjetno tudi posamična. Tako bodo nadaljevale balinarke v 1. ženski ligi in mladi balinarji v ligi U-18. Zadnji konec tedna v tem mesecu pa se bo začel redni del v Super balinarski članski ligi za sezono 2020/21.

BK Postojna se bo v Zeleni balinarski dvorani najprej pomeril s Skalo Sežana, nato bo povratno srečanje na Krasu. Redni del se bo brez prisotnosti gledalcev končal z desetim krogom 30. maja. Nato sledi razigravanje za državnega prvaka in za obstanek v naši najkakovostnejši ligi.

Brane Fatur

KOŠARKA

V sezoni, polni negotovosti, prekinitev in spreminjanja ter prilagajanja sistemov, naj bi se v prihodnjih mesecih uspešno končala tudi 2. skl. V njej nastopa postojnska ekipa Košarkarskega društva Postojna. Postojnčani imajo pred zaključkom tekmovanja dobro izhodišče, saj so po devetih odigranih tekmah na samem vrhu lestvice.

Do konca rednega dela bodo ekipe igrale po enokrožnem sistemu, kar pomeni, da se z vsakim nasprotnikom srečajo zgolj enkrat. Tako se bo po enajstih odigranih krogih že začel boj za vstop v 1. skl.

V zadnjih dveh tekmah se bodo 29. aprila doma pomerili z LTH Castings iz Škofje Loke, v zadnjem krogu pa odhajajo 8. maja na derbi v Sežano. Nadaljevale so bodo tekme v kategorijah do 17 in 19 let – tudi za obe postojnski ekipi v 2. skl.

Za drugi postojnski klub – KK Orli se je člansko tekmovanje že zaključilo.

Upravni odbor KZS je namreč sprejel odločitev, da se 3. skl in 4. skl ne nadaljujeta oziroma ne dokončata. V mlajših starostnih kategorijah bodo nadaljevali le fantje do 17 let, ostalim pa so tekmovanja za zdaj še onemogočena.

Boštjan Blaško

vili izdelek **Trine Svetlič König**. V slikanici bodo prepoznala svoja dela še štiri dekleta – **Klara Šergon, Vesna Česen, Daša Zorman** in **Ilhana Ljubijankić**.

Konjeniški klub Postojna je eden od partnerjev v projektu RRA Zeleni kras *Biti na konju*. Ta vključuje tudi pilotni program s konji za otroke iz socialno šibkejših družin in konjeniško izkušnjo za gibalno ovirane osebe. Klub načrtuje še konjeniški krožek.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: arhiv kluba.

Odperta ulica – maja in junija dobrodošli na Tržaško nasmejanih ljudi

Ob petkih dopoldne in sobotah čez dan, med 21. majem in 11. junijem, bo Tržaška cesta zaživela kot Odperta ulica. Napolnil jo bo sproščen smeh otrok, kolesarjev in pešcev. Hrup avtomobilov in sivi oblak izpuštevov se bosta zmanjšala. Odperta ulica prinaša bolj zdravo okolje, miren prostor za sprehod in klepet, priložnost za srečanje po dolgem času. Prebivalci bodo lahko doživeli svoj kraj v novi luči, saj bodo lahko varno opazovali in videli vse tisto, kar spregledajo, ko se jim mudi.

Za Tržaško prihajajo boljši časi

Mnogi se radi spominjajo živahne Tržaške ceste v preteklosti, ki je bila središče dogajanja Postojne. Z leti je živahnost zamrla, postala je prometno obremenjena. To prinaša onesnaženost zraka, hrup, nevarnost za pešce, kolesarje in otroke osnovne šole. Danes so tam prazni prostori, nekoč čudovite stavbe pa so danes le še njihova bleda različica.

Za Tržaško cesto prihajajo boljši časi, saj jo po prenovi čaka nov, drugačen utrip. **Z Odperto ulico bomo pred prenovo preizkusno večkrat odprli ulico za ljudi in s tem namenom omejili vožnjo avtomobilov** (za dostavo in prebivalce bo vseeno možen dostop z avtomobilom).

Starši, spomnite se svoje poti v šolo!

Najverjetneje ste hodili peš. Nekoč je večina otrok pri nas hodilo v šolo. Danes so jutranji avtomobilski zastoji v okolici šol nekaj običajnega. Bistveno manj otrok danes v šolo

hodi, ker se staršem zdi to praktično in varno. Vendar je za otroke najbolj nevarna ravno gneča avtomobilov, zaradi odlaganja otrok pred vrati šole.

Petki dopoldne bodo rezervirani za aktivno in varno pot v šolo, saj bo promet omejen od 7.20 ure do 14. ure, zato bodo rezervirani za aktivno in varno pot v šolo. Organizirana bo točka Poljubi in odpelji, kjer bodo starši lahko varno odložili otroke, ki se bodo nato do šole odpravili s Pešbusom.

Ob sobotah bo Tržaška odperta ulica nasmejanih ljudi

Odperta ulica se bo nadaljevala v soboto od 9. do 17. ure. Na njej bo zanimiv in raznolik program. Lahko se boste prijetno sprehodili in hkrati izvedeli več o preteklosti in prihodnosti ulice.

Spremljajte spletno stran www.postojna.si za več informacij. **Pridite naokrog in sodelujte pri ustvarjanju ulice nasmejanih ljudi!**

Foto: Nela Halilović

V štabu CZ Občine Postojna tokrat o psihosocialnem stanju v občini

Na rednem sestanku štaba CZ Občine Postojna sta se članom tokrat pridružili Nina Bavdek, pomočnica direktorice Centra za socialno delo Primorsko Notranjska in Tatjana Gojanc, zastopnica društva Tvoj telefon.

Članom štaba sta predstavili trenutno psihosocialno stanje v občini Postojna in v celotni regiji, ki jo njuni instituciji pokrivata. Obe sta poročali, da je epidemija pustila in še vedno pušča posledice na psihološkem zdravstvenem stanju posameznikov, kar se med drugim kaže tudi v vse pogostejših klikih uporabnikov. Zaskrbljujoče je predvsem dejstvo, da se posledice epidemije poznajo tudi na duševnem stanju otrok in mladostnikov.

Ob zaključku srečanja so v štabu pripravili še sprejem za tri postojnske prejemnike priznanj Civilne zaščite.

Darko Muhič je prejel plaketo CZ za življenjsko delo, **Mitja Šantelj**, ki je postal prejemnik srebrnega znaka CZ, bronasti znak CZ pa je letos prejel **Peter Pavkovič**. Na sprejemu jim je čestital **župan Igor Marentič**, udeležil pa se ga je tudi regijski **poveljnik CZ za Notranjsko Sandi Curk**.

OBČINA POSTOJSKA

Podelitev priznanj in nazivov Občine Postojna v letu 2021

Občina Postojna obvešča, da bo v začetku meseca maja 2021 na spletni strani občine www.postojna.si objavljen Javni razpis za podelitev priznanj in nazivov Občine Postojna v letu 2021.

Pogoji in kriteriji za podajo pobud in predlogov za podelitev posameznega priznanja bodo natančno opredeljeni v javnem razpisu.

Legendarni brivsko-frizerski salon Ozbič čaka novega najemnika

Občina Postojna in Zavod Znanje Postojna oddajata obnovljen prostor z zgodbo v najem.

V salonu Ozbič, ki ga poznajo po vsej Sloveniji in tudi sosednji Italiji, bo kmalu spet zadišalo po brivski peni in šamponih. Salon Ozbič po nekaj letih premora ponovno odpira svoja vrata.

Prostor, kjer so mojstri uredili nešteto brk in pričesk, se bo po obnovi predstavil z novo podobo. To je več kot brivsko-frizerski salon. Je prostor z dušo - za obujanje zgodovine te obrti, prostor za doživetja ali za klepet ob kavi. Rožnata hiša na vogalu danes išče novega mojstra/-ico, ki bo prijel/-a za britev ter skrbel/-a za pričeske in brade.

Več kot salon - prostor z dušo in zgodbo

Brivsko-frizerska tradicija ima v Postojni dolgo brado, zato se je Občina Postojna odločila tudi

za oživitev zgodbe kulturnega brivsko-frizerskega salona, ne le za oddajo in prenovo prostora. V sodelovanju z Zavodom Znanje Postojna, znotraj katerega delujeta OE Turizem in OE Notranjski muzej, in ob smernicah Zavoda za kulturno dediščino Slovenije, bo novi salon kot najposebnejši v Sloveniji še naprej vibriral z ohranjeno dediščino rodbine Ozbič in mojstra Janka Ozbiča na razstavi v delu salona.

Foto: Boštjan Martinjak

Ste vi naslednja postojnska brivsko-frizerska legenda?

Vabimo vse brivske in frizerske mojstre, ki želijo nadaljevati zgodbo stoletnega salona Ozbič, da stopijo v čevlje postojnske brivske legende in pustijo svoj odtis.

Vse zainteresirane mojstre in mojstrice prosimo, da se nam na kratko predstavite in nam v nekaj stavkih obrazložite, zakaj se zanimate za najem salona, ki bo z novo podobo zaživela že v maju 2021. **Razpis je odprt do 30. 4. 2021.**

Zaključek projekta »Z roko v roki do kakovostne prehrane«

V marcu se je zaključil projekt, katerega namen je bil je bil ustvariti pogoje za vzpostavitev učinkovitega sistema lokalne trajnostne oskrbe (predvsem javnih ustanov) z lokalnimi živili in s tem oblikovanja kratkih dobavnih verig.

Pri operaciji smo sodelovali 4 slovenski LAS-i: LAS Notranjska (kot vodilni partner), LAS med Snežnikom in Nanosom, LAS Dolenjska in Bela Krajina ter LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe. Aktivnosti operacije se bile namenjene dvema skupinama: ponudnikom lokalne hrane in javnim ustanovam. Z izvedenimi aktivnostmi smo želeli odpraviti ovire za uspešnejše delovanje sistema lokalne samooskrbe. Iz analiz smo pridobili podatke o količini in vrsti hrane, ki jo potrebujejo javni zavodi in na drugi strani ali lahko te količine zagotavljajo lokalni pridelovalci. Sodelovali so tudi najmlajši iz regijskih šol in vrtec, za zaposlene

v javnih ustanovah so bile pripravljene kulinarne delavnice, v času prvega epidemiološkega vala smo pripravili seznam lokalno pridelane hrane oz. lokalnih ponudnikov, ki je objavljen na spletnih straneh obeh LAS in se še vedno osvežuje.

Celotna vrednost operacije za območje regije je slabih 135 tisoč evrov. Na osnovi doseženih ciljev ugotavljamo, da je bila operacija uspešna, saj je nastavila kar nekaj aktivnosti, ki jih lahko uporabljajo vsi zainteresirani na tem področju, poleg tega pa postavila temelje za nadaljnje delo pri zagotavljanju kratkih verig pri distribuciji lokalne hrane.

Pogrebne storitve

KSP D.D. SEŽANA

POSLOVNA ENOTA POSTOJNA,

Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna

tel: 00386 (0)5 73 11 242, gsm: 00386 (0)65 555 750

V okviru izvajanja pogrebne dejavnosti vestno izpolnujemo temeljno poslanstvo, ki vključuje dovršeno organizacijo in izvedbo pogrebne slovesnosti, brezpogojno predanost, ki sloni na profesionalnem in spoštljivem odnosu do rajnika ter tenkočutnem pristopu do žalujočih.

24h dežurna številka:
00386 (0)65 555 750

 ksp d.d. sežana
PE Postojna

topdom
mfm intarzija **30**
let

*Vse za gradnjo
dom in vrt.*

*Prava izbira
za keramiko
in opremo kopalnice.*

Hvala, ker z nami gradite že 30 let!

**GRADBENI CENTER
MFM INTARZIJA • PRESTRANEK**

www.mfm-intarzija.si

ASFALTI plus

Asfalti plus, nizke gradnje, d.o.o.,
Šmihel 7, 6257 Pivka, Slovenija
asfalti.plus@gmail.com, M: 041 740 514

IZVAJAMO NASLEDJA DELA:

- asfaltiranje (rezkanje, ročno, strojno)
- novogradnja javnih in zasebnih prometnih površin (cest, pločnikov, dvorišč...)
- ureditev zunanje okolice objektov
- izdelava odvodnjavanj, drenaž, fekalne, meteorne kanalizacije...
- rušitvena dela
- zemeljska pripravljalna dela
- izdelava škarp in kamnitih zložb

Kontakti: tel: **+386 41 740 514**

mail: **asfalti.plus@gmail.com**

3CNC

ZAPOSILIMO odgovorne, proaktivne, pozitivne in timsko naravnane sodelavce za delo na 3- in 5-osnih CNC obdelovalnih centrih in v tehnologiji. Več o nas si lahko preberete na naši spletni strani www.3cnc.si. Vaš življenjepis in kratko motivacijsko ponudbo pričakujemo na naslovu zaposlitev@3cnc.si. V ponudbi navedite svojo smer izobrazbe, doseženo stopnjo izobrazbe ter delovne izkušnje na področjih in v letih.

... Sopotniki

zavod za medgeneracijsko solidarnost

OBVESTILO

Zavod Sopotnik – enota Postojna svoje uporabnike obvešča, da se prevozi starejših v času **med 26. in 30. aprilom** letos ne bodo izvajali. Hvala za razumevanje.

KOMUS Pogrebne storitve

V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBLIŽJEGA,
**SMO VAM V POMOČ S PRIJAZNO BESEDO IN
CELOSTNO ORGANIZACIJO ZADNJEGA SLOVESA**

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ❖ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ❖ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ❖ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ❖ ekshumacija
- ❖ organizacija pogrebne svečanosti
- ❖ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ❖ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ❖ pogrebna oprema
- ❖ urejanje grobov

DODATNE INFORMACIJE: KOMUS d.o.o.
Jeršice 3, Postojna, Dežurna št.: **041 377 294**
Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Podaljševanje rokov za vložitev vlog in napovedi

Vlada je 25. 3. 2021 s sklepom podaljšala veljavnost ukrepov iz 67. in 68. člena Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE), ki davčnim zavezancem omogočajo lažje izpolnjevanje davčnih obveznosti. Podaljšanje velja za obdobje treh mesecev, to je **do 30. 6. 2021**.

Davčni zavezanci lahko tako **do 30. 6. 2021** vlagajo vloge za odlog oz. obročno plačilo davkov (tudi akontacij in davčnega odtegljaja ter prispevkov) iz razloga izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov zaradi epidemije. Vloge se obravnavajo v skladu s pogoji ZIUOPDVE.

Podaljšuje se tudi rok:

- za oddajo obračuna DDPO in DohDej **do 30. 4. 2021**.
- za obvestitev, da zavezanec ne želi več ugotavljati davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, kot tudi rok za prigravitve ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov. **do 30. 4. 2021**.
- za preložitev obvestila o neizpolnjevanju pogojev za pomoč pridobljeno po PKP ukrepih. Tudi ta rok se torej podaljša **do 30. 4. 2021**.

Vodnik dogajanja v občini Postojna

Od 6.4. do 6.5. 2021

NOČ KNJIGE

Knjižnica Bena Zupančiča
Postojna

- Tekmovanje za najbolj izvršno fotografijo BRATI IN NE SPATI. Sodelujejo lahko otroci od 7 do 12 let iz občin Postojna in Pivka. Več informacij na spletni strani.

Do 30.5. 2021

2. KORONA IZZIV

Bike Slovenia in Zavod Znanje
OE Turizem

- Prekolesarite Korona turo v enem dnevu. Več informacij na: www.bikeslovenia.si

Občina Postojna

1. maj 2021

dopoldne **PRVOMAJSKA BUDNICA POSTOJSKE GODBE – 1808 MALO DRUGAČE**

Postojnska godba - 1808

- Prvomajska budnica v izvedbi Postojnske godbe – 1808 iz zvočnika. Godbeniki bomo prek zvočnika predvajali koračnice iz preteklih budnic in tako vsaj malo obudili ta običaj. Za varnost in spoštovanje ukrepov za preprečevanje širjenja novega koronavirusa bo poskrbljeno.

Orehek 9.30, Hruševje (cerkev, bar Milka) 10.15, Dilce 11.00, Landol 9.30, Bukovje 10.15, Studeno 11.00

4. maj 2021

15:00 **BREZPLAČNO VREDNOTENJE SLOVENSKEGA JEZIKA**

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza Postojna

- Za posameznike iz Primorsko-notranjske regije

Ljudska univerza Postojna

5. maj 2021

19:30 **BACHOVE KAPLJICE V PRAKSI**

Zavod Znanje, OE Točka Moči

- Prijave na: tocka.moci@zavod-znanje.si

Dogodek poteka prek spleta

6. maj 2021

19:30 **HUJŠANJE »BREZ NAPORA« – Kako postati in ostati trajno vitek**

Zavod Znanje, OE Točka Moči

- Interaktivna delavnica. Izvaja Samo Fidel. Prijave na tocka.moci@zavod-znanje.si

Dogodek poteka prek spleta

7. maj 2021

9:00 **DELAVNICA O UPORABI INTERNETA, E-POŠTE**

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza Postojna

- Na delavnici se boste seznanili z možnostmi, ki jih ponuja splet. Delavnica je namenjena začetnikom. Več informacij in prijava: 05 721 12 84, ana.sabec@zavod-znanje.si

Ljudska univerza Postojna

11. maj 2021

11:00 **USTVARI SVOJ PROJEKT, SVOJE SANJE**

Zavod Znanje, OE Točka Moči

- Delavnica za ustvarjanje vizije. Vodi Nina Vanita Hočevar. Prijave na: tocka.moci@zavod-znanje.si

Ob lepem vremenu poteka v naravi.

12. maj 2021

11:00 **USTVARI SVOJ PROJEKT, SVOJE SANJE**

Zavod Znanje, OE Točka Moči

- Vodita Nenad Bebić in Tamara Kaluža

Dogodek poteka prek spleta

17. maj 2021

19:30 **VPLIV KOZMIČNIH IN ELEMENTARNIH SIL V ŽIVLJENJU**

Zavod Znanje, OE Točka Moči

- Predstavitev dela s kartami, ki dajo uvide kako se najboljšo odločiti. Prijave na: tocka.moci@zavod-znanje.si

Dogodek poteka prek spleta

18. maj 2021

20:00 **VOĐENA MEDITACIJA ZA LEPŠI SPANEC**

Zavod Znanje, OE Točka Moči

- Vodi Nina Vanita Hočevar. Prijave na: tocka.moci@zavod-znanje.si

Dogodek poteka prek spleta

Od 18. 5. do 17. 6. 2021

DA BO ZEMLJA DOBRO OBRODILA - ZAKLADNA NAJDBA POZNORIMSKEGA POLJEDELSKEGA ORODJA

Notranjski muzej Postojna in Inštitut za arheologijo ZRC SAZU iz Ljubljane

Arheološka razstava

Notranjski muzej Postojna

20. maj 2021

18:00 **»NAJ BO IGRA, pravi voda«**

Kovod Postojna, d.o.o.

- Delavnica o skrivni moči vode in kako jo lahko aktiviramo. Prijave na: 031 007 483, novinarj@kovodpostojna.si

izvir Malenščice oziroma na daljavo

21. maj 2021

15:00 **ACCESS IZMENJAVE**

Zavod Znanje, OE Točka Moči

- Prijave na: tocka.moci@zavod-znanje.si

Delavnica poteka osebno ob upoštevanju vseh predpisov ali prek spleta.

Vsak delavnik

8:00 - 11:00 ter 12:00 - 16:00

SVETOVALNO SREDIŠČE POSTOJSKA

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza Postojna

- Več informacij in prijave: 05 721 12 87, erika.svara@zavod-znanje.si

Ljudska univerza Postojna

Vsak delavnik

8:00 - 11:00 ter 12:00 - 16:00 **SREDIŠČE ZA SAMOSTOJNO UČENJE POSTOJSKA**

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza Postojna

- Pri nas pomagamo pri učenju, pripravah na izpit iz slovenščine za tujce, pri uporabi spletnih aplikacij ... Predhodna najava na: ana.sabec@zavod-znanje.si ali 05 721 12 84

Ljudska univerza Postojna

Preko celega leta

PUM-O

- Za več informacij nas pokličite na: 031 360 977 ali nam pišite na: pum-o@zavod-znanje.si

Vsak torek

8:00 **JUTRANJA TELOVADBA ZA VSE GENERACIJE, ob upoštevanju NIJZ predpisov**

Zavod Znanje, OE Točka Moči
Zelena dvorana Postojna

Vsak torek in četrtek

9:00 **DRUŽENJE NA DALJAVO. PO POSTOJSKIH POTEH.**

Zavod Znanje, OE Točka Moči
Preko Zoom

2. KORONA IZZIV

Kolesarjenje po skrajnih mejah občine Postojna

OD 30.4 2021 DO 30.5.2021

100 KM / 2000 VM

informacije in prijave

www.bikeslovenia.si

#bikeslovenia #koronatura #visitpostojna #zelenikras #mojaslovenia

Obvestila Štaba civilne zaščite Občine Postojna

Pomembne številke

Klicni center CZ **05 828 00 29**

Oskrba starejših in oseb v karanteni **05 828 00 29**

Naročanje dostave zdravil **05 721 17 00**
(pon. - pet. med 8.00 in 12.00)

Brezplačni prevozi starejših **031 60 70 70**
(Zavod Sopotniki)

Psihološka pomoč **05 720 17 20**
(Društvo Tvoj telefon)
031 363 448
(Center za krepitev zdravja,
pon. - pet. med 8.00 in 14.00)

116 123
(zaupni tel. Samaritan)
080 51 00
(splošna številka za pomoč v stiski)

Cepljenje proti COVID-19

Kje se prijavimo na cepljenje?

Na cepljenje se lahko prijavite pri osebnem zdravniku ali prek obrazca na spletni strani Zdravstvenega doma Postojna. Ko pridete na vrsto, vas bodo iz cepilne ambulante poklicali oziroma poslali SMS o terminu in uri cepljenja.

Zakaj je pomembno, da se cepimo?

Novih okužb ne moremo dovolj učinkovito preprečevati samo z zaščitnimi ravnanji - pričakujemo, da bomo to dosegli z ustrezno precepljenostjo z varnimi in učinkovitimi cepivi. S cepljenjem zaščitimo sebe in druge.

Ali so cepiva varna?

Skrb glede varnosti in učinkovitosti cepiv je odveč. Cepiva proti covidu-19 so bila preizkušena v kliničnih testiranjih, v katerih je sodelovalo več deset tisoč ljudi. Časovnica je bila res strnjena, vendar se je upoštevalo vse pomembne vmesne korake, spremljanje in ocenjevanje varnosti cepiv pa se bo nadaljevalo tudi, ko bodo cepiva v splošni uporabi.

V javnosti se pojavljajo nasprotujoča si mnenja in teorije zarote glede koronavirusne bolezni in cepljenja. Ob tem nastaja zmeda in se poraja veliko vprašanj. Kaj naj storimo?

Tudi na področju cepljenja proti covidu-19 je na voljo veliko različnih informacij. Zavedati se je treba, da niso vse resnične. Informacije zato vedno pridobivajmo iz zanesljivih virov ter od strokovnjakov, ki se s področjem ukvarjajo. Ključne informacije o cepljenju in cepivih so dostopne na spletni strani www.cepimose.si in www.zd-po.si.

#CepimoSe

**NALEZIMO SE
DOBRIH
NAVAD**

CEPIMO SE

www.cepimose.si

Zaščitite se pred nevarnostmi spleta in vklopite A1 Protekt!

1 mesec brezplačno
že za **1 49 €** na mesec

Ščiti pred virusi in zlonamerno programsko kodo

Ščiti pred krajo osebnih podatkov, identitete in gesel

Ščiti pred lažnim predstavljanjem na spletu

Opozori o zlonamerni vsebini

A1 Postojna
Tržaška cesta 4, Postojna
M 040 411 631

A1.si/A1protekt

Storitev A1 Protekt omogoča večjo varnost internetnega prometa v omrežju A1 Slovenija na mobilnih napravah. Na voljo je zasebnim naročnikom mobilnih storitev z mesečno naročnino vezano na posamezno MSISDN številko, ki jim je vklopljena storitev A1 Protekt. Za storitev A1 Protekt veljajo Posebni pogoji uporabe storitve A1 Protekt, ki so objavljeni na A1.si.

AVTOR: MATEJ MISLEJ		ČLENASTA ŽUŽELKA Z VEČJIM ŠTEVILOM NOG	NABAVA V TRGOVINI	RAZVOJ	TERCIARNA USEDLINA V ALPAH	SLOVENSKI IGRALEC IN BALETNIK RANER	PROZORNI DEL ZRKLA	DEL KOLE-SARSKÉ DIRKE	ZNAMKA JAPONSKIH FOTO-APARATOV
STIK, ZVAR, ŠIV	ODRIV OD TAL	VREDNOST SPREMEN-LJIVKE V FUNKCIJI	ZNAK STARANJA	LOVEC (POG.)	STAROGER-MANSKO PLEME	STAROGER-MANSKO PLEME	STAROGER-MANSKO PLEME	STAROGER-MANSKO PLEME	STAROGER-MANSKO PLEME
BLAGAJNA (POG.)	VRSTA PIHALA	KOPALIŠČE V LJUBLJANI	STARO IME ZA TAJSKO	SLOVENSKO PECIVO	PRIPOVEDNI PESNIK	AM. IGRALEC (DAVID)	100 kg, CENT	SLONOV ČEKAN	DRŽAVA V AZIJI
IZVIRNIK	SL. PEVKA AVSENAK	UGLAJENA ŽENSKA	SHRAMBA ZA STARE, NERABNE STVARI	MOLIBDEN	VRSTA PIHALA	KOPALIŠČE V LJUBLJANI	STARO IME ZA TAJSKO	SLOVENSKO PECIVO	PRIPOVEDNI PESNIK
KLJUKA, KVAKA	SL. PEVKA AVSENAK	UGLAJENA ŽENSKA	SHRAMBA ZA STARE, NERABNE STVARI	MOLIBDEN	VRSTA PIHALA	KOPALIŠČE V LJUBLJANI	STARO IME ZA TAJSKO	SLOVENSKO PECIVO	PRIPOVEDNI PESNIK
KOS CELOTE	SL. PEVKA AVSENAK	UGLAJENA ŽENSKA	SHRAMBA ZA STARE, NERABNE STVARI	MOLIBDEN	VRSTA PIHALA	KOPALIŠČE V LJUBLJANI	STARO IME ZA TAJSKO	SLOVENSKO PECIVO	PRIPOVEDNI PESNIK
VEDA O ATOMIH	SL. PEVKA AVSENAK	UGLAJENA ŽENSKA	SHRAMBA ZA STARE, NERABNE STVARI	MOLIBDEN	VRSTA PIHALA	KOPALIŠČE V LJUBLJANI	STARO IME ZA TAJSKO	SLOVENSKO PECIVO	PRIPOVEDNI PESNIK
KDOR RAD JE MESO	SL. PEVKA AVSENAK	UGLAJENA ŽENSKA	SHRAMBA ZA STARE, NERABNE STVARI	MOLIBDEN	VRSTA PIHALA	KOPALIŠČE V LJUBLJANI	STARO IME ZA TAJSKO	SLOVENSKO PECIVO	PRIPOVEDNI PESNIK
AMERIŠKI PEVEC GARFUNKEL	SL. PEVKA AVSENAK	UGLAJENA ŽENSKA	SHRAMBA ZA STARE, NERABNE STVARI	MOLIBDEN	VRSTA PIHALA	KOPALIŠČE V LJUBLJANI	STARO IME ZA TAJSKO	SLOVENSKO PECIVO	PRIPOVEDNI PESNIK

A1 Postojna nudi najugodnejše pakete mobilne telefonije ter naročniška razmerja za televizijo in fiksni internet. V ponudbi ima tudi gospodinjske aparate in računalniško opremo za obroke.

A1 Postojna podarja tri nagrade:

1. nagrada: poslovna torba in A1 majica;
2. nagrada: A1 nahrbtnik in A1 majica;
3. nagrada: dežnik in A1 majica.

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski prepil, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna ali na e-naslov postojnski.prepil@postojna.si **najkasneje do 9. maja.** Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci marčevske številke:

1. nagrado (cvetje v vrednosti 40 evrov) prejme **SAŠA ŽGAVEC**, Na Lokvi 44, Postojna;
2. nagrado (cvetje v vrednosti 30 evrov) prejme **TADEJ ZALAR**, Hrašče 60, 6230 Postojna;
3. nagrado (cvetje v vrednosti 30 evrov) prejme **GORAZD IVANČIČ**, Kidričevo naselje 25, 6230 Postojna.

Nagrajenci naj se z osebnim dokumentom zglasijo v Cvetličarni KSP, na Kosovelovi ul. 1 v Postojni.

Iz foto albuma Turističnega društva Postojna

Razmere, povezane s pandemijo (ta je praktično 'ustavila' ves svet, z njim pa tudi turizem), omejujejo obisk gostov in žal ne dopuščajo niti organizacije večjih dogodkov. Prav tako vplivajo na delo oziroma izvedbo programov Turističnega društva Postojna (TDP).

Društvo s svojo dejavnostjo in prireditvami že desetletja (čez dve leti bo obeležilo častitljivo 140-letnico) bogati turistično ponudbo na Postojnskem. Ni nepomembno, da je v vseh letih obstoja delovalo v javno dobro ter tako v preteklosti kot tudi danes na svoj način krojilo in dopolnjevalo življenje v kraju in širše. Leta 1883 ustanovljeno neprofitno in prostovoljno društvo je nastalo iz potrebe; opravilo je marsikatero nalogo, ki bi jo sicer morala Občina, njegovi člani pa so delovali nekoč, kot delujejo tudi danes – z veliko mero entuziazma.

Letos bi društvo spomnilo obiskovalce svojih prireditev (če bi bilo seveda vse prav) kar na tri okrogle obletnice. O tem smo se pogovarjali s **Srečkom Šajnom** (društvu se je pridružil že leta 1970, njegov predsednik pa je od leta 1984) in z **Marico Gombač** – vodjo TIC-a Postojna in koordinatorko društvenih projektov. Abrahama bi slavila **puštna povorka**. Kar petdeset je bilo

tudi skupin z vseh koncev Slovenije, ki so na preteklih 49 pustovanjih gostovale v Postojni in zabavale množice gledalcev. Lani je povorka ob sodelovanju šem z Reke pridobila tudi mednarodni značaj. V društvu skrbno vodijo seznam vseh udeležencev; že desetletja je v povorko prav tako vključena domača godba, tudi zvesti spremljevalec tradicionalnega **Furmanskega praznika**. Idejo o organizaciji prireditve, »ki bo kot otrok nosila pečat kraja in odsevala včerajšnje življenje tukajšnjega človeka, istočasno pa dajala nov utrip kulturnim prireditvam in turizmu na Postojnskem,« je Srečko Šajn predstavil že decembra 1985 v glasilu *Proteus anguinus*. V mislih je imel prireditev, ki bi bila lokalno obarvana, vsebino pa bi zajemala iz zakladnice kulturne dediščine prostora. Kakovostna etnološka prireditev s koreninami na območju Postojne oziroma širše Notranjske pa se je sčasoma razširila na območje celotne Slovenije. Že kot otrok je v domači gostilni rad prisluhnil zgod-

Udeleženci ustanovnega občnega zbora Kraško-notranjske turistične zveze, fotografirani na stopnišču Jamskega dvorca septembra 2001. Fotografija: Srečko Šajn.

bam o tem, kako so s Postojnskega furali v Istro, na Kras in še naprej – predvsem led (sekali so ga v pritokih Nanoščice; v bližini Hrašč še danes stoji ledenica, menda edina, vsekakor pa ena redkih še ohranjenih v tem prostoru, a žal v nezavidljivem stanju), les in seno. V čas njegovega otroštva seže tudi spomin na vozove, polno naložene s *paludom*. Tako domačini imenujejo do 1,5 m visoko močvirsko travo, ki so jo kmetje nekdaj uporabljali za steljo, z njo pa so med transportom pred razbitjem zaščitili tudi steklenice. Tudi *palud* je bil eden od tovorov, ki so jih furmani vozili v Trst. Led, ki so ga prevažali na furmanskih vozovih, pa so obložili s svežim listjem jelše. Gostje so v gostilni pripovedovali tudi o *fakinih*, možeh, ki so se med tehtanjem voza v pristanišču prikradli pod voz in s svojo težo povečali težo tovara ter tako na dokaj lahek način (če jih seveda niso zasačili) od furmana zaslužili za kakšen *frakeljček*. Društvo je prvi Furmanski praznik izvedlo 10. julija 1988; letošnji bi bil že trideseti (nekajkrat so njegovo izvedbo namreč preprečile izredne razmere). Brez pomoči podjetja Postojnska jama, Televizije Ljubljana, postojnske kmetijske zadruga in konjeniškega kluba jim takrat ne bi uspelo, je prepričan Srečko Šajn. Zadovoljen je tudi, da je od samega začetka k vsebinski zasnovi praznika uspel pritegniti etnologa in publicista dr. Janeza Bogataja, s svojim bogatim znanjem in izkušnjami pa je prireditev 'okrepil' tudi »oče Košnikove gostilne« Mito Trefalt. Pri-

pravil je scenarij prireditve in jo tudi vodil. In še na nekaj so v društvu ponosni – v prvih letih prireditev v živo v različnih prizoriščih v Postojni prenašala Televizija Ljubljana.

Dvajsetletnico delovanja bi letos obeležila **Turistična zveza Brkini, Kras, Notranjska**, saj je bila ustanovljena leta 2001. Tudi njeno ustanovitev – takrat imenovano Kraško-notranjska turistična zveza – je predlagal in zasnovo Srečko Šajn. Danes vključuje 25 društev. Namen zveze je bil povezati turistična društva na območju, ki ga vključuje njeno ime, njen cilj pa je pospeševati razvoj turizma in bogatiti turistično ponudbo območja, sodelovanje vključenih društev ter ustvarjanje enakopravnih partnerskih pogojev zanje. Izdaja mesečnega in letnega koledarja prireditev ter publikacije *Skrivnostni kras* (slednje ob podpori STO, izšla je v skupni nakladi 360.000 izvodov v šestih jezikih) je pomembno delovanje za skupno promocijo destinacije. Bralcem (tudi tujim) podajajo celovito informacijo o omenjenem območju in turističnih jamah Slovenije.

V društvu vodijo že daljše obdobje še več projektov – naj na tem mestu izpostavimo le **Mednarodni glasbeni festival mladih**. Ta tudi po mnenju Ministrstva za kulturo »presega lokalne interese in zagotavlja prepoznavnost v slovenskem in mednarodnem prostoru«.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografiji: arhiv Turističnega društva Postojna.

Množica obiskovalcev z zanimanjem spremlja obhod vozov na prvem Furmanskem prazniku julija 1988. Fotografija: Štefan Bratina.